



**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN OKUL
ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DRAMA ALANINDAKİ
YETERLİLİKLERİNİN BELİRLENMESİ
(SİVAS İLİ ÖRNEĞİ)**

Yunus Yapalı

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
DRAMA VE EĞİTİM ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ 2018

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren dört (4) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Yunus
Soyadı : Yapalı
Bölümü : Drama ve Eğitim
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: : Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Drama Alanındaki Yeterliliklerinin Belirlenmesi (Sivas İli Örneği)

İngilizce Adı: : Examination Of The Competency Of Pre-School Teachers Working In Kindergartens In Teaching Drama (Sample of SİVAS Province)

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Yunus YAPALI

İmza :

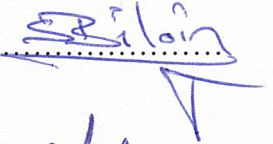
JÜRİ ONAY SAYFASI

Yunus YAPALI tarafından hazırlanan “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Drama Alanındaki Yeterliliklerinin Belirlenmesi (Sivas İli Örneği)” adlı tez çalışması aşağıda isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Drama ve Eğitim Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Öğr. Gör. Dr. İlknur ÖZAL GÖNCÜ
Drama ve Eğitim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....


Başkan: Dr. Öğrt.Üyesi Selçuk BİLGİN
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....


Üye: Dr. Öğrt.Üyesi Burcu AVCI AKBEL
Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

.....


Tez Savunma Tarihi: 02 / 07 / 2018

Bu tezin Drama ve Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Hayatımın her anında yanımda olan ve desteklerini hiç esirgemeyen aileme, tez döneminde en büyük yardımcım olan danışman öğretmenim Öğr. Gör. Dr. İlknur ÖZAL GÖNCÜ 'ye, bu süreçte ihmal ettiğim kıymetli eşim Esra, kızım Elifnur ve oğlum Ahmet Emin'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN OKUL
ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DRAMA ALANINDAKİ
YETERLİLİKLERİNİN BELİRLENMESİ
(SİVAS İLİ ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

Yunus Yapalı

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Temmuz, 2018**

ÖZ

Bu araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama alanındaki yeterliliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nde görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmada okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 98 okul öncesi öğretmenin drama yöntemine yönelik yeterlilikleri var olduğu biçimiyle tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen Drama Yeterlilik Anketi, verilerin analizinde ise SPSS 22.0 programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda eğitim kurumlarında okul öncesi öğretmeni olarak çalışan öğretmenlerin; çoğunluğu 18-28 yaş arasında kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların drama eğitimlerinin mezun oldukları lisans programında gördükleri drama dersi ile sınırlandırılmış olduğu, çoğunluğunun drama eğitimiyle ilgili kurslara katılmaya istekli oldukları, doğaçlama tekniğinin en çok bilgi sahibi olunan ve derslerde en çok kullanılan teknik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Drama, Okul öncesi öğretmenleri, Drama yeterlilik
Sayfa Adedi : 88
Danışman : Öğr. Gör. Dr. İlknur ÖZAL GÖNCÜ

**EXAMINATION OF THE COMPETENCY OF PRE-SCHOOL
TEACHERS WORKING IN KINDERGARTENS
IN TEACHING DRAMA
(SAMPLE OF SİVAS PROVINCE)
(Master Thesis)**

Yunus Yapalı

**GAZİ UNIVERSITY
INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES**

July, 2018

ABSTRACT

This study was conducted in order to examine the qualifications of pre-school teachers working in kindergartens in teaching drama. The sample of the study included preschool teachers working in kindergartens in Sivas provincial centre . In the study, 98 pre-school teachers working in kindergartens were examined in view of the qualifications assumed to be present in the study group for teaching drama. A “Drama Proficiency Questionnaire “ was developed by the researcher and the data were analyzed using SPSS 22.0 program The results of the study showed that the majority of the teachers working as pre-school teachers in kindergartens consisted of women aged between 18-28 years. It was also found that the participants' drama training was limited to the drama lessons they had in their undergraduate program, most of them were willing to participate in drama training courses, and the improvisation technique was the most widely known and most used technique among the study group.

Key words : Drama, pre-school teachers, drama proficiency
Pages : 88
Supervisor : PhD. İlknur ÖZAL GÖNCÜ

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi.....	3
1.1.1. Alt problemler	3
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.6. Tanımlar	5
1.7. İlgili Araştırmalar.....	6

BÖLÜM II	18
KURAMSAL ÇERÇEVE.....	18
2.1. Eğitim.....	18
2.2. Okul Öncesi Eğitim.....	19
2.3. Drama Eğitimi.....	20
2.3.1. Dramanın Aşamaları	23
2.3.2. Dramada Kullanılan Teknikler	24
2.3.2.1. Doğaçlama.....	24
2.3.2.2. Rol Oynama	24
2.3.2.3. Rol Değiştirme	25
2.3.2.4. Dramatizasyon	26
2.3.2.5. Sıcak Sandalye.....	26
2.3.2.6. Bilinç Koridoru.....	26
2.3.2.7. Pandomin.....	27
2.3.2.8. Rol Kartları.....	28
2.3.2.9. Gerçek An-Doğruluk Anı.....	28
2.3.2.10. Grup Heykelleri-Tablo Oluşturma	28
2.4. Dramanın Faydaları	28
2.5. Drama Öğretmeninin Sahip Olması Gereken Özellikler	30
BÖLÜM III.....	32
YÖNTEM.....	32
3.1. Araştırmanın Modeli	32
3.2. Evren ve Örneklem	32
3.3. Verilerin Toplanması.....	33
3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	33

BÖLÜM IV	34
BULGULAR VE YORUM.....	34
4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	38
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	39
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	41
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	43
4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	45
4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	46
4.7. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	47
4.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	48
4.9. Araştırmanın Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	51
4.10. Araştırmanın Onuncu Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	52
4.11. Araştırmanın Onbirinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	53
4.12. Araştırmanın Onikinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	55
4.13. Araştırmanın Onüçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	56
BÖLÜM V.....	58
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	58
5.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	62
5.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	63
5.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	64
5.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	65
5.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	66
5.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	67
5.7. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	67
5.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	68

5.9. Araştırmanın Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	69
5.10. Araştırmanın Onuncu Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	69
5.11. Araştırmanın Onbirinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	70
5.12. Araştırmanın Onikinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	71
5.13. Araştırmanın Onüçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	71
KAYNAKLAR	74
EKLER.....	79
Ek 1. Anket Formu	80

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1.	<i>Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenlerin Demografik Bilgilerine İlişkin Bulgular</i>	34
Tablo 2.	<i>Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Drama Eğitimine İlişkin Eğitime İlişkin Bulgular</i>	36
Tablo 3.	<i>Katılımcıların Aşağıdaki Drama Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumuna İlişkin Bulgular</i>	38
Tablo 4.	<i>Katılımcıların Aşağıdaki Drama Tekniklerini Ders Etkinliklerinde Kullanma Durumuna İlişkin Bulgular</i>	40
Tablo 5.	<i>Katılımcıların Drama Eğitiminde Karşılaştıkları Güçlüklerle İlişkin Bulgular</i>	41
Tablo 6.	<i>Katılımcıların Drama Eğitiminin Kişisel Gelişime Katkısına İlişkin Bulgular</i>	43
Tablo 7.	<i>Rol Kartları Tekniği ile Almış Olunan Drama Eğitimi Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	45
Tablo 8.	<i>Drama İle İlgili Almış Olduğu Eğitim İle Rol Değiştirme Tekniğini Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	46
Tablo 9.	<i>Eğitim Durumu İle Bilinç Koridoru Teknikleri Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	47
Tablo 10.	<i>Eğitim Durumu İle Gerçek An-Doğruluk Anı Teknikleri Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	48
Tablo 11.	<i>Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresi İle Dramatizasyon Tekniklerini Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	49
Tablo 12.	<i>Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine İle Sıcak Sandalye Teknikleri Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	50

Tablo 13. <i>Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine İle Gerçek An-Doğruluk Anı Teknikleri Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	50
Tablo 14. <i>Drama ile İlgili Almış Olunan Eğitim ile Drama Çalışmaları İçin Başka Birinden Yardım Alma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	51
Tablo 15. <i>Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine İle Dramatizasyon Drama Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	52
Tablo 16. <i>Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine İle Gerçek An-Doğruluk Anı Drama Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	53
Tablo 17. <i>Eğitim Durumu İle Gerçek An-Doğruluk Anı Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	54
Tablo 18. <i>Eğitim Durumu İle Grup Heykelleri-Tablo Oluşturma Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	54
Tablo 19. <i>Mezun Olunan Bölüm İle Gerçek An-Doğruluk Anı Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	55
Tablo 20. <i>Çalışılan Okulun Sosyo-Ekonomik Düzeyi ile Sınıflarda Drama Etkinlikleri için Kullanılacak Materyallerin Yeterli Olması Arasındaki Farklığın Belirlenmesi</i>	56

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

f	Frekans
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumuna, araştırmanın amacına, önemine, varsayımlara, sınırlılıklara ve tanımlara yer verilmiştir.

“Çoğu problemin çözümü eski uygulamalarda aranır” (Karasar, 2009, s. 3-5). Karasar burada eski uygulamaların doğru analiz edilmesiyle yeni uygulamalarda daha sağlıklı ve başarılı sonuçlara ulaşabileceğimizi bildirmektedir. Yapılan bilimsel araştırmalardan elde edilen veriler araştırmacılar için büyük önem taşımaktadır. Araştırma sonuçları sayesinde bilgiye ulaşmak kolaylaşacak, yeni bilgileri edinmekte yaşanabilecek güçlüklerin önündeki engel kalkmış olacak; bilim sürekli yeni arayışlar içerisinde bilgiyi geliştirecek ve insandaki doğruya ulaşma isteği doğru adımlarla ilerlemeye devam edecektir (Yapalı, 2015, s. 1).

Okul öncesi eğitimde önemli bir yeri olan drama eğitimi alanında yapılan çalışmaların genel sonuçlarına bakıldığında dramanın bireylerin eğitimleri üzerinde oldukça önemli olduğu görülmektedir. Yaşar ve Aral (2011, s. 70). çalışmasında okul öncesinde dramanın dil ve iletişim becerilerine etkisini inceleyen yüksek lisans tezlerini incelediğinde, 1995-2009 yılları arasında yapılan yüksek lisans tezlerinin çoğunluğunun deneysel çalışma olduğunu, okul öncesi dönem çocuklarına uygulanan drama eğitim programının çocukların; dil gelişimlerinde, sözcük dağarcıklarının gelişiminde, kullanılan sözcük sayısının artışında, çocukların daha uzun sözceler kullanmalarında, çocukların kullandıkları sıfat ve ad

sayılarının artışı, dili anlama, anlatma ve iletişim becerilerinin gelişiminde etkili olduğunu belirtmiştir. 1996-2008 tarihleri arasında yapılan çalışmalarda okul öncesi dönem çocuklarına uygulanan drama eğitim programının çocukların; sosyal-duygusal gelişimlerini ve uyum düzeylerini desteklemede etkili olduğu belirtilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin drama konusundaki görüşlerini inceleyen yüksek lisans tezlerinde ise; Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanmakta olan yaratıcı drama etkinliklerinin ne şekilde gerçekleştiğinin ortaya çıkarılması amacıyla yapılan betimsel çalışmada, Ankara’da bulunan okul öncesi eğitim kurumlarının yarısından çoğunda drama etkinliğinin yer aldığını bu etkinliğin, eğitim programı içinde bir sanat eğitimi alanı olarak ayrı bir zamanda ya da programa yayılmış bir şekilde bir yöntem olarak uygulanmakta olduğu ortaya konmuştur.

İlgili literatür incelendiğinde daha önce Sivas’ta okul öncesi eğitim kurumlarına yönelik yapılan araştırmalarda drama yönteminin kullanıma durumu ve okul öncesi öğretmenlerinin drama alanında ki yeterlilik düzeylerinin, drama etkinliklerini gerçekleştirmek için sahip oldukları mevcut imkanlarının ve eğitim durumlarının incelenmesine yönelik bir çalışmanın olmaması bir problem olarak görülmüş ve okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama alanındaki yeterliliklerinin belirlenmesi amacıyla bir çalışma yapılması ihtiyacı duyulmuştur.

Bu araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama alanındaki yeterliliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın hedef evrenini Türkiye genelinde bulunan okul öncesi öğretmenleri, ulaşılabilir evrenini Sivas ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri, örneklemini ise Sivas il merkezinde bulunan okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmacı tarafından bir anket geliştirilmiş, geliştirilen anket veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

1.1. Problem Cümlesi

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama alanındaki yeterlilik durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Belirlenen problem cümlesi doğrultusunda; drama alanında genel bilgi düzeyleri, drama etkinliklerini öğrenme sürecinde etkili bir şekilde kullanabilme durumları, öğrenme ve öğretme ortamlarını hazırlarken drama etkinliklerini dikkate alma durumlarını belirleyebilmek amacıyla aşağıda belirtilen alt problemlerin cevapları aranmıştır.

1.1.1. Alt problemler

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre;

1. Drama yöntem ve teknikleri hakkındaki bilgi durumu ne düzeydedir?
2. Drama yöntem ve tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumu ne düzeydedir?
3. Drama yöntem ve tekniklerini uygularken en çok karşılaştıkları güçlükler nelerdir?
4. Kullandıkları drama yöntem ve tekniklerinin kişisel gelişime katkı durumu ne düzeydedir?
5. Drama teknikleri hakkında bilgi düzeyleri drama ile ilgili almış olunan eğitime göre farklılık gösteriyor mu?
6. Drama tekniklerini ders etkinlikleri içerisinde kullanmaları drama ile ilgili almış olunan eğitime göre farklılık gösteriyor mu?
7. Drama tekniklerini ders etkinliklerinde kullanmaları eğitim durumuna göre farklılık gösteriyor mu?
8. Drama tekniklerini ders etkinlikleri içerisinde kullanmaları öğretmenlik mesleğindeki hizmet süresine göre farklılık gösteriyor mu?

9. Drama ile ilgili almış oldukları eğitim ile drama çalışmaları için başka birinden yardım almaları arasında nasıl bir ilişki vardır?
10. Drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olmaları öğretmenlik mesleğinde geçen hizmet süresine göre farklılık gösterir mi?
11. Drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olmaları eğitim durumlarına göre farklılık gösteriyor mu?
12. Drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olmaları mezun olunan bölüme göre farklılık gösteriyor mu?
13. Çalıştıkları okulun sosyo-ekonomik düzeyi ile sınıflarda drama etkinlikleri için kullanılacak materyallerin yeterli olması arasında farklılık var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda drama alanındaki yeterliliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma sonucunda elde edilecek veriler; Sivas ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama çalışmalarında ki yeterliliklerinin belirlenmesi, drama çalışmalarındaki verimliliğin artırılması ve bu konuda yapılacak yeni araştırmalara ışık tutması açısından önemlidir.

1.4. Varsayımlar

1. Derlenen bilgilerin doğruyu yansıttığı ve belirlenen örneklem grubunun evreni yansıttığı varsayılmaktadır.
2. Ankete katılacak eğitimcilerin sorulara gerçekçi cevaplar vereceği varsayılmaktadır.

3. Sivas il merkezinde bulunan okulöncesi eğitim kurumlarının tümüne ulaşılacağı varsayılmaktadır.
4. Sivas il merkezinde bulunan okulöncesi eğitim kurumlarında görev yapan okulöncesi öğretmenlerinin tümüne ulaşılacağı varsayılmaktadır.
5. Anket sonuçlarının var olan durumu gerçekçi bir şekilde ortaya koyacağı varsayılmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. Sivas il merkezine bağlı okul öncesi eğitim kurumları ile,
2. Sivas ilinden seçilecek okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan Meslek Lisesi Çocuk Gelişimi Bölümü, Lisans ve Ön Lisans mezunu okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri ile,
3. 2017-2018 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

- a. Okul Öncesi Eğitim: Okul öncesi eğitim, ülkemizde, Milli Eğitim Temel Kanununda; Mecburi öğrenim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsamaktadır. Bu yaş grubunda bulunan çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlayıp, onları ilköğretime hazırlamak, şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak, düzenli ve elverişli bir yetişme ortamı sağlayarak yeteneklerinin gelişmesine yardımcı olmak amacıyla ilköğretim bütünlüğü içinde yer alan bir eğitim dönemi olarak tanımlanmaktadır (Meydan, 1984, s. 38).
- b. Drama: içinde eylem olan, bir ya da birden çok bireyin birbirleriyle, doğayla ya da başka nesnelerle etkileşim içerisinde yaşadıkları içsel ve dışsal devinimler ve onların

yaşam durumlarını geniş ölçüde içeren etkinlikler olarak tanımlanmıştır (Adıgüzel, 2012, s. 11).

1.7. İlgili Araştırmalar

Çelik (2017)'in “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterliklerinin İncelenmesi” adlı araştırmasında okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlikleri ve bu özyeterlikleri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimleyici ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2013 yılında okul öncesi eğitimi lisans programına devam eden drama dersi almış 216 öğrenci oluşturmuştur. Veriler “Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmen adaylarının drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin cinsiyet açısından değişmediği ancak, sınıf düzeyi açısından değiştiği bulunmuştur.

İşyar (2017) “Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde Drama Kullanımına İlişkin Yeterlik Algıları ve Drama Kavramına Yönelik Metaforları İle Görüşlerinin İncelenmesi” adlı çalışmada; Mersin' de görev yapan sınıf öğretmenlerinin eğitimde dramaya ilişkin yeterlik algı düzeylerini belirlemek, yeterlik düzeylerini çeşitli değişkenler açısından(cinsiyet, meslekte hizmet yılı, mezun olunan üniversite, drama eğitimi alma durumu) incelemiştir. Öğretmenlerin eğitimde drama yöntemi hakkında görüşlerini açık uçlu ve kapalı uçlu sorular aracılığı ile almak ve eğitimde drama kavramına ait metaforik algılarının belirlenip ortaya çıkartılmasını amaçlamıştır. Araştırma tarama (survey) modellenli betimsel bir araştırma olup yakınsayan paralel desende kurgulanmıştır. Bu araştırmanın evrenini Mersin ili 4 merkez ilçede görev yapan 2137 sınıf öğretmeni örneklemini ise 2014-2015 eğitim-öğretim yılında evrenden 'tabakalı küme örnekleme' yöntemine göre hinterlandlara göre belirlenmiş okullardan seçilen 441 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu", Tanrıseven (2013) tarafından geliştirilen

"Eğitimde Drama Kullanımına İlişkin Yeterlik Algısı Ölçeği", araştırmacı tarafından hazırlanan "kapalı uçlu sorular formu", "açık uçlu sorular formu" ve "metafor formu" kullanılmıştır. İstatistiksel analizler için SPSS 17.0 programı kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucu veriler normal dağılım gösterdiği için parametrik testler kullanılmış olup; kapalı uçlu sorular için frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Nitel veriler için içerik analizi yapılarak Miles ve Huberman'ın güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin genel yeterlik algıları açısından eğitimde drama kavramına ilişkin genel yeterlik algıları ve alt faktör olan drama planlaması, uygulanması ve değerlendirilmesine yönelik yeterlik algı düzeylerinin ortalamanın üzerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alt boyutlar incelendiğinde ise planlama boyutunda drama eğitimi alma, uygulama boyutunda cinsiyet ve drama eğitimi alma; değerlendirme boyutunda cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık çıkmıştır. Sınıf öğretmenlerinin eğitimde drama kavramına yönelik görüşleri incelendiğinde eğitimde dramanın öğrencinin kişisel gelişimini sağladığını; etkili bir yöntem olduğu; yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağladığı görüşlerine ulaşılmıştır. Eğitimde drama kavramına ait metaforik algıları incelendiğinde eğitimde drama kavramı için derse destek verici olarak kullanıldığı; yaşamın kendisi olduğu; aydınlatıcı olduğu görüşlerine ulaşılmıştır.

Uzun (2016) "Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemine Yönelik Tutum ve Özyeterlikleri İle Hayat Bilgisi Dersinde Kullanımına İlişkin Görüşleri" adlı çalışmada; Kırşehir ilindeki sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutumlarını, özyeterliklerini ve hayat bilgisi dersleri kapsamında yaratıcı drama yöntemini uygulamaya ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. 2013-2014 öğretim yılında Kırşehir ilinin Merkez ilçesinde bulunan ilkokullarda toplam 101 sınıf öğretmeni üzerinde yürütülen bu çalışmada, sınıf öğretmenleri üzerinde, sınıf öğretmenlerinin yaratıcı dramaya yönelik tutumlarını ölçmek için Okvuran (2000) tarafından geliştirilmiş olan "Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği (YDTÖ)" ve Can ve Cantürk-Günhan (2009) tarafından geliştirilmiş olan "Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Algısı Ölçeği" kullanılmıştır.

Araştırmanın nitel verileri ise, öğretmenlerin hayat bilgisi dersi kapsamında yaratıcı drama yöntemini kullanımlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi sonucunda oluşturulmuştur. Bunun için, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan açık uçlu anket sorularının bulunduğu görüşme formu öğretmenlere uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu hayat bilgisi derslerinde yaratıcı drama yöntemini kullanmakta olduğu, yaratıcı drama yönteminin öğrenmeyi kolaylaştırdığına inanmakta oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenleri yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik orta düzeyde olumlu tutum geliştirdikleri, ayrıca sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini derslerinde uygulama konusunda kendilerini orta düzeyde yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenleri, çoğunlukla yaratıcı drama yöntemini uygularken oyun oynatma, canlandırma yapma, rol oynatma gibi tekniklerden yararlanmaktadır. Sınıf öğretmenleri hayat bilgisi derslerinde yaratıcı drama yöntemini uygularken sınıf mevcudunun uygun olmaması, zaman ve mekânın yetersiz olması, öğrencilerin etkinliklere katılımlarındaki yetersizlik sorunlarından bahsetmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu yaratıcı drama yöntemiyle ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim ya da kurs almadıklarını ve herhangi bir hizmet içi eğitim ya da kurs almak istediklerini belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin özyeterlik algıları; görev sürelerine göre, okuttukları sınıflara göre, yaşlarına göre ve mezuniyet derecelerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin tutum algıları; görev sürelerine göre, okuttukları sınıflara göre, yaşlarına göre ve mezuniyet derecelerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Sınıf öğretmenlerinin tutum algıları ile özyeterlik algıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır.

Güler (2015) “Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algı Düzeyleri ve Görüşleri” adlı çalışmada; 2012-2013 eğitim öğretim yılında Kars İli merkez ve ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi okullarda çalışan Sınıf, Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Müzik, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi ve İngilizce branşındaki

öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemine ilişkin öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri; hizmet süresi, cinsiyet ve branş değişkenine göre incelenmiştir. Araştırmadaki öğretmenler sınıf ve branş öğretmenleri olarak iki kategoride değerlendirilmiştir. Araştırmada nicel ve nitel tekniklerin kullanılmasına imkan sağlayan karma yöntem kullanılmıştır. Öğretmenlerin drama yöntemine yönelik öz yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla Can ve Cantürk-Günhan (2009) tarafından geliştirilen "Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği" evrenden basit rastgele örneklem seçimi yöntemiyle seçilen 239 öğretmene uygulanarak veriler elde edilmiştir. Araştırmada öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla amaçlı örneklem çeşitlerinden ölçüt örneklem yöntemiyle seçilen 11 öğretmenden görüşme metoduyla veriler elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler uygun istatistik programları kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmaya katılanların kişisel özellikleri ile ilgili tanımlayıcı istatistiksel analizler için frekans ve yüzde teknikleri kullanılmıştır. Analiz sürecinde araştırma sorularına uygun olarak bağımsız örneklem t testi ile tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin yeterli düzeyde öz yeterliğe sahip oldukları belirlenmiştir. Bununla birlikte sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin öz yeterlikleri arasında sınıf öğretmenleri lehine anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada bayan öğretmenler ile erkek öğretmenler arasında drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlik düzeylerinin bayan öğretmenler lehine anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf ve branş öğretmenlerin drama yöntemini kullanmaya ilişkin öz yeterlik düzeylerinde hizmet sürelerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çelikkaya & Koç (2015) "Sınıf ve Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Drama Yöntemine İlişkin Yeterlilikleri" adlı araştırmada, sınıf ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin, drama yöntemine ilişkin yeterliliklerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada betimsel yöntemi kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amaçlı niceliksel ve ilişkisel bir çalışma yapılmıştır. Araştırmanın çalışma evreni, Kırşehir ilinde 2011-2012 eğitim-öğretim

yılında görev yapan 310 sınıf öğretmeni ve 106 sosyal bilgiler öğretmeni oluşmaktadır. Örneklem grubunu ise Kırşehir Milli Eğitim Müdürlüğü'nde görev yapan 84'ü sosyal bilgiler, 135'i ise 4. sınıf ve 5. sınıf öğretmeni olan toplam 219 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplamada araştırmacının geliştirdiği "Drama Yöntemi Tekniklerine İlişkin Yeterlilikler" ölçeği kullanılmıştır. Verilerin çözümü için SPSS 15.00 programı kullanılmıştır. Sonuç olarak; öğretmenler drama teknikleri hakkında en fazla Öykü-Olay Canlandırma, en az ise İstasyon Tekniği hakkında bilgi sahibi olduklarını; drama tekniklerini ağırlıklı olarak az kullandıklarını ya da hiç kullanmadıklarını ifade ederken, drama yönteminin aşamalarına ilişkin ağırlıklı olarak bilgi sahibi olduklarını; drama yönteminin uygulanmasında öğrencilerin en fazla sınava yönelik kaygılarından dolayı güçlük yaşadığı en az velilerin tutumundan dolayı güçlük yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Aslan (2014) "Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi" adlı çalışmada, Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2013-2014 eğitim öğretim yılı güz döneminde öğrenim görmekte olan Sınıf, Sosyal Bilgiler, Türkçe ve Fen Bilgisi öğretmeni adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarını belirlenmeye çalışılmıştır. Betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modelinde yapılan bu araştırmanın çalışma grubu, Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2013-2014 eğitim-öğretim yılında 1., 2., 3. ve 4. sınıflarda öğrenim görmekte olan 468'i sınıf, 401'i sosyal bilgiler, 311'i Türkçe ve 188'i fen bilgisi olmak üzere toplam 1368 öğretmen adayından oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Can ve Cantürk-Günhan (2009) tarafından geliştirilmiş olan 5'li likert tipte hazırlanan ve 47 maddeden oluşan "Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının belirlenmesinde cinsiyet değişkenine göre, bölümler arasındaki farklılıkların yanı sıra sınıf öğretmenliği bölümünde sınıflar arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Çetingöz (2014) “Ana Sınıfı Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Etkinliklerini Uygulamaya Yönelik Yeterlik Algıları” adlı araştırma ana sınıfı öğretmenlerinin yaratıcı drama etkinliklerini uygulamaya yönelik yeterlik algılarını belirlemek amacıyla yapılmış nitel bir çalışmadır. Araştırmada çalışma grubunu 2011-2012 güz yarıyılı döneminde, İzmir il merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan toplam 16 ana sınıfı öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin algılarını belirlemek için yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği ile bireysel görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada ana sınıfı öğretmenlerinin yaratıcı drama etkinliklerini uygulama yönelik yeterlik algılarının alanyazındaki uygulama yeterlikleri ile uyum gösterdiği ancak uygulamaya yönelik yeterlik algılarının geliştirilmesi gerektiği ve uygulama çalışmaları için eğitim desteğine ihtiyaç duydukları sonucuna varılmıştır.

Yazıcı & Demiroğlu (2013) Okul öncesi öğretmen adaylarının “eğitimde drama” ile ilgili görüş ve nitelik düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan araştırma Dicle Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı 2. sınıfta eğitim görmekte olan 60 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma okul öncesi öğretmen adaylarının drama eğitimlerindeki yeterliliklerini ve drama dersini gerekli bulma düzeylerinin araştırmak amacıyla yapılmıştır. Nicel araştırma modeli kullanıldığı araştırmada yöntem olarak survey (tarama) kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak okul öncesi öğretmen adaylarının kişisel bilgileri, drama dersinin uygulanmasına yönelik görüşleri, yeterlilikleri ve dersi gerekli bulma düzeylerini içeren “Drama Yeterlilik Anketi” kullanılmıştır. Sonuç olarak drama dersini veren öğretim elemanlarının drama konusunda kısmen yeterli bulunduğu, drama dersinin öğretim programında yer alması gerekliliği, drama dersinin kredisi ve ders süresinin aynı şekilde devam etmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Okul öncesinde ilgili dersin; drama branş öğretmenleri, tiyatro eğitimi görmüş eğitimciler veya da okul öncesi eğitiminde yetişmiş öğretim elemanları tarafından verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Dersin drama için gerekli fiziksel mekanda işlenemediği, araç-gereç temininde yaşanan problemler gibi olumsuz şartlar altında uygulandığı ortaya çıkmıştır.

Akyel & Çalışkan (2013) “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Drama Yöntemi Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmada okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin drama yöntemini kullanmalarına yönelik yeterliliklerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada Kırşehir Milli Eğitim Müdürlüğü’nde görev yapan okul öncesi öğretmenleri örneklem grubunu oluşturmuştur. Öğretmenlerin drama yöntemine yönelik yeterlikleri var olduğu biçimiyle tespit edilmeye çalışılmıştır. Veri toplama aracı olarak Karadağ, Çalışkan, Korkmaz ve Yüksel (2008) tarafından geliştirilen “Drama Lideri Olarak Öğretmen ve Eğitimsel Drama Uygulama Yeterliği Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin çözümünde SPSS 15.00 programı kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; okul öncesi öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerin dramayı planlama yeterliliğinde kendilerini ara sıra yeterli gördükleri, dramayı gerçekleştirme, değerlendirme ve drama genel yeterliği olan ölçeğin genelinde kendilerini çoğu zaman yeterli gördükleri; mesleki kıdemlerine ilişkin olarak da drama yöntemi yeterliliklerinin farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kıdam (2013) “İlköğretim Okullarında Görevli Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Öğrenme-Öğretme Sürecinde Drama Yöntemini Kullanma Düzeylerinin Belirlenmesi: Kırşehir İli Örneği” adlı çalışmada; Kırşehirde görev yapan fen ve teknoloji dersi öğretmenlerinin ders aktiviteleri içerisinde drama tekniklerini kullanım düzeyleri değişik parametrelere göre belirlemeyi amaçlamıştır. Kırşehir il merkezi ve ilçelerinde görev yapan 65’i erkek 118 fen ve teknoloji dersi öğretmenine anket çalışması uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre fen ve teknoloji öğretmenlerinin ortalama % 58,7’sinin drama teknikleri ile ilgili bilgi sahibi oldukları, % 49,6’sının çeşitli drama tekniklerini öğrenme-öğretme sürecinde kullandıkları ortaya çıkmıştır. Drama yöntemini kullanım oranları cinsiyetleri, mezun oldukları fakülte, drama ile ilgili önceden eğitim alıp almama, drama ile ilgili öncesinde bilgi sahibi olup olmamaları ve haftalık girilen ders saatine bağlı olarak incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre altı şapkalı düşünme tekniği ile istasyon tekniğini erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere göre daha fazla kullandığı, benzetim tekniğinin

eğitim fakültesi mezunu öğretmenler tarafından daha fazla kullanıldığı, tüm drama tekniklerinin drama ile ilgili öncesinde bilgi sahibi olan öğretmenler tarafından olmayanlara göre daha fazla kullanıldığı, öykünme, zihinde canlandırma, olay canlandırma, benzetim ve istasyon tekniklerinin haftalık olarak 15-18 saat arasında derse giren öğretmenler tarafından 18 saatten çok derse giren öğretmenlere göre daha fazla kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Tutuman (2011) “Türkçe Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Uygulama Yeterlilikleri” adlı araştırmada amaç; Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemi ile ilgili yeterliliklerini ve bu yöntemi uygulama düzeylerini tespit etmektir.

Araştırma İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan ve tabakalama yöntemiyle belirlenen 57 ilköğretim okulunda çalışan 131 Türkçe öğretmeni ile yapılmıştır. Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı dramayla ilgili yeterlilik ve uygulama düzeylerinin belirlendiği araştırmada “Yaratıcı Drama Yeterlilik Anketi” ve araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme soruları kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre;

- * Türkçe öğretmenlerinin drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerinin, dramayla ilgili diğer yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerine göre daha düşük düzeyde olduğu,

- * Türkçe öğretmenlerinin aldıkları drama eğitimi ve çalıştıkları okulların bulunduğu çevrelerin sosyoekonomik düzeyi değişkenine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmüş, buna karşın Türkçe öğretmenlerinin mezun olunan okul, cinsiyet, kıdem ve çalıştıkları kurum türü değişkenlerine göre yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı, Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemi uygularken, öğrencileri sınava hazırlama kaygısı ve sınıfın dar oluşundan kaynaklanan sorunlarını diğer sorunlara göre daha sık yaşadıkları görülmüştür.

* Türkçe öğretmenlerinden kendilerini yaratıcı drama konusunda yeterli görenlerin, dramayla ilgili öncesinde bir eğitim aldıkları, drama uygulamasıyla ilgili deneyim sahibi oldukları için kendilerini yeterli gördükleri, bu yöntemi derste uygulayanların ise yaratıcı drama yöntemini etkili bir yöntem olarak gördükleri ve dersi daha eğlenceli hale dönüştürdüğü için uyguladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Kendilerini yaratıcı drama konusunda yeterli görmeyenlerin ve yöntemi derslerinde uygulamayanların ise dramayla ilgili herhangi bir eğitim almadıkları, dramaya dair bilgi sahibi olmadıkları içinde yöntemi kullanmadıkları veya kendilerini bu konuda yeterli görmedikleri görülmüştür. Yöntemi genel olarak derslerin anlama, konuşma ve dilbilgisi bölümlerinde; dikkat çekmek, somutlaştırmak ve derste sıkılmayı önlemek amacıyla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Fenli (2010) “Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları (MAKÜ örneği)” adlı çalışmada; Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2008-2009 öğretim yılında öğrenim gören Sınıf öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğini belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıfta öğrenim gören 232 öğrenciden oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, Adıgüzel (2006) tarafından geliştirilen “Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” ile belirlenmiş ve elde edilen bulgular sonucunda öğretmen adaylarının tutumları incelenmiştir. Kişisel bilgi formunda edinilen bilgilere göre de cinsiyet, öğretim türü, yaratıcı drama dersinin teorik ve uygulamalı işlenmesinin öğretmen adaylarının tutumlarında bir fark gösterip göstermediği incelenmiştir. Aynı zamanda ölçek öğretmen adaylarına dönem başı ve dönem sonunda olmak üzere iki kere uygulanmış ve öğretmen adaylarının, yaratıcı drama dersini aldıktan sonra yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarında farklılık olup olmadığı belirlenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre sınıf öğretmenliği adaylarının cinsiyet ve öğretim türüne göre yaratıcı drama dersine yönelik tutumları farklılık göstermemekte iken yaratıcı drama dersini uygulamalı işleyen öğrencilerin, yaratıcı drama dersini teorik alanlara göre

tutumları olumlu yönde olmuştur. Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama dersini aldıktan sonraki tutumlarının da daha olumlu olduğu ortaya konmuştur.

Göncü (2009) “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Anasınıfı Öğretmenleri İle Müzik Öğretmenlerinin Müzik Çalışmalarına İlişkin Tutum ve Yeterliliklerinin Karşılaştırılması” adlı çalışmada; okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan anasınıfı öğretmenleri ile müzik öğretmenlerinin müzik çalışmalarına ilişkin tutum ve yeterlilikleri karşılaştırılmıştır. Araştırmada, Ankara’da devlet ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan 50 anasınıfı ve 50 müzik öğretmenine anket uygulanmış ve elde edilen veriler SPSS veri analiz programı ile çözümlenmiştir. Araştırmanın sonunda, anasınıfı öğretmenlerinin okul öncesi dönem çocuk gelişimi ile ilgili donanımlarının yeterli olmasına rağmen, müzik bilgilerindeki eksikliklerden dolayı müzik çalışmalarında yeterli olamadıkları belirlenmiştir. Ancak çoğunluğunun eksikliklerinin farkında oldukları ve çeşitli kurs vb. çalışmalarla bu açığı kapatma gayreti içinde oldukları saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin ise, okul öncesi dönem çocuğunun gelişim özelliklerini bilmedikleri ve okul öncesi müzik eğitiminde kullanılan bazı yöntem ve araç gereçler konusunda eksiklikleri olduğu saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun kendini yeterli gördüğü ve çok azının özellikle okul öncesi çocuk gelişimi ve okul öncesi müzik eğitimine yönelik çalışmalara katıldıkları belirlenmiştir.

Dalbudak (2006) “Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliklerini Kullanmaları Üzerine Bir Araştırma” adlı araştırma; öğretmenlerin; drama etkinliklerini kullanma durumları, eğitim durumu, yaş, hizmet süresi, mezun oldukları bölü, drama eğitimi alma durumu ve çalıştıkları yaş grubu değişkenlerinin yanı sıra eğitim programlarında drama etkinliklerine yer verme durumlarına yönelik değişkenler arasında bir ilişkinin olup olmadığını saptamak, öğretmenlerin, drama etkinliklerini planlarken ve uygularken hedef ve kavramlara yer verme durumlarını belirlemek amacı ile planlanmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız anaokullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 20

bağımsız anaokulunda görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 113 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan "Öğretmenlerin Drama Etkinliklerini Kullanma Durumlarının Değerlendirilmesi Anketi" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; anaokulu öğretmenlerinin eğitim durumunun drama etkinliğinde kullanılan aşamalar ve drama etkinliğinde aile katılım çalışmalarına yer verme durumu üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anaokulu öğretmenlerinin mezun oldukları bölüm ve öğretmen yaşlarının drama etkinliğini planlarken dikkat edilen unsurlar ve çocuklarda kazandırılması amaçlanan unsurlar üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa neden olduğu bulunmuştur. Anaokulu öğretmenlerinin drama eğitimi durumlarının drama etkinliğini planlarken dikkat edilen unsurlar ve çocuklarda kazandırılması amaçlananlar üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa neden olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin çalıştıkları yaş grubunun drama etkinliğini planlarken dikkat edilen unsurlar üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda anaokulu öğretmenlerinin mezun oldukları bölüm, eğitim durumu, yaşı, çalıştıkları yaş grubu ve drama eğitimi alma durumu, öğretmenlerin drama etkinliğinde hedeflere ve kavramlara yer verme düzeyleri üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa neden olmadığı görülmüştür.

Gürol (2002) "Okulöncesi Eğitim Öğretmenleri İle Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Eğitimde Dramaya İlişkin Kendilerini Yeterli Bulma Düzeylerinin Belirlenmesi" adlı araştırmasında okulöncesi öğretmenleri ile okulöncesi öğretmen adaylarının eğitimde dramaya ilişkin görüş ve niteliklerinin düzeyini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarında öğretmenlere göre; Drama öğretmenin; hizmet içi, lisans ve lisansüstü eğitimlerle yetiştirilmesi gerekliliği belirtilmiştir. Eğitimde en çok karşılaşılan sorunlar: Fiziksel yetersizlik, araç-gereç temini/üretimi ve uygulama eksikliğidir. Hizmet içi eğitimlerin sayıları, süresi, içeriklerinin niteliği artırılmalıdır. Etkinlikler planlı, düzenli ve her bölgeye hitap edebilecek merkezlerde olmalıdır. Öğretim elemanları öğretmen

adaylarına göre drama eğitimi konusunda daha yeterlidir. Programlarda drama dersi gereklidir. Dersi drama alanında yetişmiş eğitimciler, tiyatro eğitimi almış kişiler, anaokulu ve sınıf öğretmenleri vermelidir. Öğretmenler, dramanın niteliklerini "çok/oldukça" düzeyde bilip uygularken, "tamamen" düzeyinde gerekli görmektedirler. Öğretmenlerin üniversite değişkenine göre aralarında anlamlı fark yok iken, gerekli görme düzeyleri arasında anlamlı fark vardır. Hizmet süresi değişkenine göre nitelikleri bilme, uygulama ve gerekli görme düzeyleri arasında anlamlı farklar yoktur. Öğretmenlerin drama dersi alma değişkenine göre nitelikleri bilme düzeyinde farklılık görünürken, uygulama ve dersi gerekli görme düzeylerinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Öğretmenlerin görev yaptığı okul tipi değişkenine göre anlamlı bir fark yokken görev yaptığı okulun sosyo-ekonomik düzeyi değişkenine göre nitelikleri bilme ve gerekli görme düzeyleri arasında anlamlı farklar görülmüştür.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

Etimolojik olarak eğitim kelimesi latince bir kökten türetilmiştir. “Educare” ve “Educere” sözcüklerine karşılık gelmektedir (Sağlam, 2015, s. 5).

“İnsanoğlu doğduğu andan ölünceye kadar belli bir eğitim sürecinin içinde yer alır; varoluşunu bu sürecin içerisinde gerçekleştirir” (Türer, 2006, s.1).

İnsanlık tarihi boyunca birçok eğitim tanımı yapılmıştır. Bazılarını sıralayacak olursak:

“Eğitim, bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler topluluğudur” (Tezcan,1981, s.2).

Ertürk’ ten aktaran Gürsel&Sünbüle göre eğitim (2014, s.5) “Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir”.

“Eğitim bir süreçtir. Bu süreçte bireyin davranışlarının istenilen yönde değiştirilmesi amaçlanmaktadır” (Türer,2006, s.2).

Yapılan bütün eğitim tanımlarında da ortak düşünce; bireyin davranışlarında bir değişimin meydana gelmesi, bu değişimin bireyin kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı ve istendik olmasıdır. Okul öncesi ile başlayan bu eğitim kişinin yaşamı boyunca devam eden bir süreç olarak yüzyıllardır varlığını sürdürmektedir.

2.2. Okul Öncesi Eğitim

Bireylerin gelişiminde önemli bir rolü olan okul öncesi eğitim, çocukların edinmiş olduğu deneyimlerle bireylerin ilköğretim dönemine hazırlandıkları; bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerinin en üst düzeyde geliştirilmeye çalışıldığı bir dönemdir. Aşağıda okul öncesi dönem ve bu dönemin önemine dair tanımlara yer verilmiştir.

XIV. Milli Eğitim Şurası'nda (1993, s. 3) okul öncesi eğitimin tanımı ve kapsamı şu şekilde ifade edilmiştir: “Okul öncesi eğitimi, 0-72 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı ve çevre imkânları sağlayan, onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini destekleyen, kendilerini toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan, temel eğitimin bütünlüğü içerisinde yer alan bir eğitim sürecidir”.

Doğumdan ilköğretime kadar olan çocukluk yıllarını içine alan okul öncesi dönem, bu yaş grubundaki çocukların bireysel özelliklerine ve gelişim düzeylerine uygun zengin uyarıcı çevre imkânlarını sağlayan, onların tüm gelişimlerini; toplumun kültürel değer ve özellikleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren eğitim sürecini kapsamaktadır (Poyraz ve Dere, 2001, s. 35).

Kocabıyık (2011, s.3) okul öncesi eğitim sürecini; 0-72 ay arasındaki çocukların gelişim seviyelerine ve kişisel niteliklerine uygun, zengin ve uyarıcı çevre olanakları sunan, onların bilişsel, duygusal, bedensel ve sosyal yönlerden gelişmelerini sağlayan, çocukları yaşadıkları toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi şekilde yönlendiren ve ilkokula hazır hale getiren, temel eğitim bütünlüğü içinde yer alan ilk eğitim süreci olarak belirtmiştir.

İnsanların eğitim hayatına attığı ilk adım olan okul öncesi eğitimi süreci; çocuğun dünyaya geldiği andan temel eğitime başladığı zamana kadar geçen süreyi içine alan bedensel, psiko-motor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı,

kişiliğin şekillendiği, ailede ve kurumda verilen eğitim süreci olarak tanımlanmaktadır (Aral, Kandır ve Can Yaşar, 2002, s. 70 – 90).

Okul öncesi dönem insan hayatının temelini oluşturmaktadır. Kişiler edindikleri bilgi, beceri, tutum ve davranışların önemli bir bölümünü bu dönemde gerçekleştirir. Kişilik gelişiminin de oluşmaya başladığı bu dönemde edinilen alışkanlıklar ileriki yaşlarda da bireylerin hayatını şekillendirmektedir. Gelişimin son derece hızlı olduğu bu dönemde gerekli ortam ve fırsatlar yaratılarak çocukların gelişimleri desteklenmez ise yaşamın ileriki dönemlerinde bu eksiklerin giderilmesi mümkün olmayabilmektedir (Bozarslan ve Batu, 2014, s. 87).

“Çocuk , insanlığın yaradılışıdır ve toplum için temel olmaktadır” (Demiralp, 2014, s. 9).

Çocukların kişiliklerinin şekillendiği bu dönemin, çocuğu geleceğe hazırlamada kritik bir dönem olması nedeniyle, sağlıklı bir şekilde tamamlanması, onların kendini tanıyan, sahip olduklarının farkında ve üretken bireyler olmasını hedefleyen okul öncesi eğitim kurumları açısından önem taşımaktadır. “Destekleyici çevre ve aile faktörleri yaratıcılığı olumlu biçimde etkilerken, olumsuz koşullar yaratıcılığı kısıtlayabilir” (Aral & Duman, 2014).

“Tolstoy eğitim üzerine yaptığı hemen her çalışmada özgürlük kavramını vurgulamış, eğitimin gönüllü olması gerektiği, hiçbir otorite tarafından bir yaptırıma dönüştürülmemesi gerektiği üzerinde durmuştur” (Karataş vd., 2015, s. 6).

2.3. Drama Eğitimi

Drama eğitimi okul öncesi dönemden başlayarak yüksek lisans ve doktora eğitimlerine kadar eğitimin her kademesinde uygulanmaktadır. Temelinde hayal kurma, yaratıcılık ve kişisel gelişimi barındıran drama eğitimi bireylerin hayatları boyunca, yaşamlarının her aşamasında faydalanabilecekleri ve kendilerini geliştirmelerine olanak tanıyan bir alandır. Drama kavramı Yunanca (dran)’dan türetilmiştir. Dran sözcüğü yapmak, etmek, eylemek

anlamları taşımaktadır. Tiyatro bilimi içinde drama özetlenmiş, soyutlanmış eylem anlamına (San, 1990, s. 11) gelmektedir.

Drama, tiyatro sanatı içinde kullanılan süreçlerden biridir. Tiyatronun araçları eğitsel amaçlarla kullanılır. Önemli olan sürecin yaşanmasıdır, sonucunda ortaya gösterinin çıkıp çıkmaması çok önemli değildir. Drama, insanın empati kurarak kendini ve çevresini daha iyi anlayabilmesine olanak tanır (Aslan, 2008, s. 41).

Yaratıcı dramanın temel ögesi, hayal gücüdür. Kendi yaşantısından yola çıkarak daha büyük keşifler yapar. Yeni ve orijinal fikirler üreterek yeni ve farklı öğrenme yolları bulur. Yeni ve orijinal fikirler üreterek, yeni ilişkiler kurarak, farklı görüş açıları ortaya koyabilir. “Hayal gücü (imgelem)” adı verilen kavram ise; gerçek olmayan bir durumu ya da bir olayı beyinde var edebilmektir. Drama bütün alanlar için kullanılacağından, çoklu zeka gelişimini de sağlar (Nuhoğlu ve Çakmakcı, 2007, s. 22).

Okul öncesi dönem olarak ifade edilen 0-6 yaş dönemi, bireyin öğrenmesinin en etkin şekilde gerçekleştiği, alışkanlıklarının ve yeteneklerinin hızlı geliştiği ve biçimlendiği dönemdir. Bireyin yaşamında bu derece önemi olan okul öncesi dönemin bireyin çok yönlü gelişimi açısından en iyi biçimde değerlendirilmesi; ancak nitelikli bir okul öncesi eğitimle mümkün olabilir. Yaşamın ilk yıllarında alınan bu eğitim insanın ömrü boyunca başarılarını etkiler (Temiz, 2006, s. 193).

Levent’e (1983) göre; yaratıcı drama yoluyla bireyin kazandığı bazı özellik ve deneyimler bulunur. Bu özellikler bireyin kendini geliştirmesine, kendini ifade edebilme gücüne, çevresindeki diğer bireylerle olumlu ilişkiler kurabilmesine katkı sağlar. Drama ile birey kendini en iyi şekilde ifade etme şansı bulur. Bağımsız karar verebilme ve yaratıcı olma konularında araştırmacı ve gelişimci bir kimlik kazanır. Kendisi ile barışık, kararlarını alabilen, açık bir kişiliğe sahip olur.

Hızla gelişen teknolojinin yaşamın her alanında sağladığı yararlarının yanı sıra, okuma ve yazma alışkanlığını azalttığı gerçeği ortadadır. Bireylerde hayal kurma, kurgulama ve

yazma isteği oluşturulması sonucunda yazma becerileri ortaya çıkarılarak, özgün eserler üretmelerinin mutluluğunu yaşamalarını sağlamak, zgven eksikliğinin öncelikli olarak giderilmesi, sorumluluk alabilen, fikirlerini sesli ifade edebilen, yaratıcı ve cesur bireyler yetiştirmeye yönelik çalışmalar bir ihtiyaç olarak görülmüştür. İşte bu noktadan hareketle, eğitimde drama yöntemi sayesinde bilgilerin birinci elden öğrenilmesini sağlamak, öğrencileri pasif durumdan kurtararak aktif hale geçirmek, kendilerini tanıyan ve düşüncelerini iyi ifade edebilen bireylerin yetişmesinde drama yöntemi özellikle son yıllarda oldukça etkili bir yöntem olarak kabul edilmektedir.

Drama özetlenmiş soyutlanmiş eylem manasına gelmektedir. Türkçede acıklı oyun manasında kullanılan drama kavramı ABD’de yaratıcı drama, İngiltere de eğitimde drama, Almanya’da ise oyun ve tiyatro eğitim bilimi adını almaktadır. (San, 1990, s.73-582).

Drama ilk olarak İngiltere ve Amerika’da kullanılmıştır. Slade 1920’lerden itibaren ocuk grupları ile drama çalışmaları yapmıştır (Redington, 1979, s.45). 2000’li yıllarda yapılan birçok araştırmadan edinilen bilgiler ışığında bir ğretim yöntemi olarak (Başbuğ, 2008; Beşir, 2003; Bozdoğan, 2002; Kocayörük, 2000; zsoy, 2003) dramanın öğrenme ortamlarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Drama okul öncesi eğitimde kendilerini en iyi şekilde ifade edebilen bireyleri yetiştirmek için kullanılabilecek en aktif yöntemlerden biridir. Bu yöntem sayesinde öğrenciler pasif olmaktan kurtularak, aktif hale gelecektir. Drama alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde ;

...İlk yapılan yüksek lisans tezlerinin dramanın okul öncesinde kullanımı üzerine yoğunlaştığını göstermektedir. Daha sonraki çalışmalarda dil ve iletişim becerileri, sosyal-duygusal geşişim, bakış açısı alma becerileri, müzik, fen ve matematik eğitimi, yaratıcılık, beslenme ve rol oynama temalarına yer verildiği ve drama uygulamaları konusunda ğretmen görüşlerinin incelendiği belirlenmiştir. Doktora tezlerinde ise, dil geşişimi, sosyal geşişim, matematik yeteneği, işitsel muhakeme ve işlem beceri ile yaratıcılık temalarına yer verildiği ve okul öncesi eğitim öğretmenleri ile ğretmen adaylarının eğitimde dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeylerinin incelendiği saptanmıştır. Okul öncesinde drama konusunda 2004-2009 yılları arasında yüksek lisans tezlerinde bir artış olduğu görülmektedir. Bu yıllar arasında

toplam 20 yüksek lisans tezi yapılmıştır. Doktora tezleri incelendiğinde, 1990 yılında yapılan doktora tezinin ardından ancak 2002 yılında okul öncesinde drama alanında doktora tezi yapıldığı dikkati çekmektedir. Bu yıldan sonra, birer yıl ara ile drama konusunda doktora tezi yapılmış, 2009 yılında ise bu sayı üç teze çıkmıştır. Bu sonuca göre, okul öncesinde drama alanında yıllara göre yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin yeterli olmadığı düşünülmektedir (Yaşar & Aral, 2011, s. 71).

2.3.1. Dramanın Aşamaları

Adıgüzel (2015) Drama yaşantıları sonucu kazanılan deneyimler sayesinde drama dersinin veya drama etkinliklerinin yapılandırılma aşamaları ile ilgili:

I. Isınma – Hazırlık Çalışmaları

II. Canlandırma

III. Değerlendirme – Tartışma gibi başlıklardan oluştuğunu;

Isınma –Hazırlık aşamasının süreç içerisinde beden ve zihinsel bir etkileşimle gerçekleştiğini, bu aşamanın esas amacının bir grup dinamiği oluşturarak bir sonraki aşamaya hazırlık niteliğinde olduğunu, hazırlık sürecinin bireysel olabileceği gibi etkileşime dayalı küçük gruplarla da yapılabileceğini belirtmiştir. Canlandırma aşamasında ise canlandırılacak konu çerçevesinde doğaçlama, rol oynama ve diğer drama tekniklerinin yoğun bir şekilde kullanıldığı bölümdür. Canlandırmalar sonrasında bir sonraki aşamaya geçilebileceğini söyleyen Adıgüzel; Değerlendirme – Tartışma aşamasında ise diğer aşamalarda elde edilen sonuçların bu aşamada değerlendirildiğini, süreçle ilgili çeşitli duygu, düşünce ve paylaşımların konuşulup tartışıldığını belirtmektedir (Adıgüzel,2015, s. 101-105).

Bazı kaynaklarda aşama olarak yer alan rahatlama (Çalışkan, 2014, s.133; Çağdaş vd.2003, s.103), yaratıcı drama çalışmalarında bir aşama olarak değerlendirilmeyip, grubun dikkat yoğunlaşmasını sağlamak amacıyla drama çalışmalarında farklı bölümlerde bedeni ve zihni hazırlamak için de çalışmanın sonunda uygulanabileceği, belirtilmektedir. Bir drama eğitim planı; Ders, Konu (Tema), Kazanımlar, Süre, Sınıf (Çalışılacak Grup), Araç-

Gereçler, Yöntem ve Teknikler ve süreçten oluştuğunu, Süreç'in ise; Isınma – Hazırlık Çalışmaları, Canlandırma, Değerlendirme – Tartışma aşamalarından oluştuğunu belirtmektedir (Adıgüzel, 2015, s.105).

2.3.2. Dramada Kullanılan Teknikler

Okul öncesi eğitimde drama uygulamalarında en çok kullanılan teknikler arasında yer alan kavramlar drama eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda aşağıda sunulmuştur.

2.3.2.1. Doğaçlama

Sağlam (2007, s. 43)' a göre; doğaçlama yaşamda hazırlıksız olma ve ortaya çıkan durumlarda o an içinden nasıl geliyorsa öyle tepki verme olarak ifade edilmektedir.

Drama için en önemli teknikler arasında yer alan doğaçlama çalışmalarında çocuklar sözel yada sözel olmayan, basit, kendiliğinden ifade tarzları ile bir durumu, olayı, olguyu canlandırırlar (Önder, 2016, s.103-104).

Doğaçlama çalışmalarında herhangi bir metne bağlı kalmaksızın verilen konu üzerine içinden geldiği şekilde konuşma durumu vardır. Bazen de yapılan canlandırma çalışmalarında unutulmuş bir replik ya da beklenmedik bir durumu kurtarma çabasıyla bir takım planlanmamış cümlelerle canlandırma devam ettirilir.

“Doğaçlamada doğallık ve içtenlik önemlidir” (Adıgüzel,2015, s.321). Canlandırma sürecinde doğal ve samimi bir şekilde yapılan doğaçlamalar seyircinin durumu farketmemesini sağlar. Aynı zamanda sözel anlatım becerilerinin gelişmesine katkı sağlar.

2.3.2.2. Rol Oynama

Drama ve tiyatrodaki en önemli unsurlardan biri olan rol alma, kişinin kendisini bu yol aracılığı ile başkasının yerine koymasını olarak tanımlarken her bir rolün insanın başka bir yüzü olduğunu, yaşamda doğal olarak birçok rol üstlendiğimize göre dramada da farklı

rolleri üstlenmenin ve canlandırmanın o kadar zor olmaması gerektiğini belirtmiştir (Sağlam, 2007, s.44-45). Rol Oynama tekniği psikodramada da kullanılmaktadır. Kişinin kendisine ait olmayan bir rolü davranışlarıyla oynamasıdır. Psikodramada terapi amaçlı kullanılan teknik eğitici dramada oynayarak farklı rolleri anlamasını sağlamaktır (Önder, 2016, s.101-102). Burada amaç kişinin yaşadığı toplumda karşılaştığı toplumsal rolleri anlamasıdır. Drama çalışmalarında anneyi, babayı, iletişimde olduğu veya olmadığı herhangi bir sosyal rolü canlandıran birey o kişilerin davranışlarını daha iyi anlar. Sergilemiş olduğu davranışlar sonucunda daha kolay empati yapar ve bu etkinlikler kendi davranışlarını şekillendirirken empati yoluyla daha sağlıklı ilişkiler kurmasında yardımcı olur. Özellikle çocuklar için sergilediği davranışlar gözlemlediği davranışlar olduğu için yetişkin bireyler olarak davranışların gözlemlendiği ve örnek oluşturduğu düşüncesiyle olumlu örnek oluşturabilecek davranışlar sergilemenin önemi daha da belirginleşmektedir.

Rol oynama tekniği uygulanırken özel durumlar dışında canlandırılan rolden çıkılmamalı, jest ve mimiklerin her zaman seyirci tarafından görülmesine dikkat edilmelidir (Adıgüzel, 2015, s.330). Sahnede yapılan canlandırmalarda seyirciye sırt dönme gibi jest mimiklerin görünmesini engelleyici hareketlerden kaçınmalı, rol esnasında seyircinin her anı izlemesi sağlanmalıdır.

2.3.2.3. Rol Değiştirme

Eğitici drama etkinlikleri sırasında farklı rolleri oynama fırsatı bulmaları onların öğrenme ve anlama becerilerini zenginleştirebilir (Önder,2016, s.102). Rol değiştirme çalışmaları sırasında pazarda alışveriş yapan müşteriyi canlandıran kişi aynı canlandırmada bir süre sonra pazardaki satıcıyı canlandırdığında her iki rolde de davranışlarının karşı tarafta nasıl bir etki oluşturacağını daha iyi anlar ve empati yeteneğini daha etkili bir şekilde kullanarak olumlu davranış geliştirmesinde yardımcı olur. Rol değiştirme tekniği bireylere olayları farklı gözlerle değerlendirme fırsatı sunarak iletişimde yaşanan sorunların ortadan kalkmasını sağlar.

2.3.2.4. Dramatizasyon

“Dramatizasyon daha çok yazılı bir metne dayalı olarak bir konunun, öykünün, masalın ya da bir durumun canlandırılması anlamında kullanılır” (Adıgüzel, 2015, s.345). Dramatizasyon çalışmaları sayesinde çocuklar bedensel, zihinsel ve sosyal yönden gelişirler. Bir olayı, bir durumu canlandırma çalışması çocuğu hayata hazırlarken, kendini daha doğru bir şekilde ifade etme becerisi kazandırır.

2.3.2.5. Sıcak Sandalye

Yaratıcı drama sürecinde sadece ana kahramanın ya da kilit bir durumu çözmede etkili olabilecek önemli bir kişinin sandalyeye oturtulması ile uygulanır. Karakter, yüzü gruba dönük olarak bir sandalyeye oturtulur, diğer katılımcıların sandalyede oturan kişiye sorular sorması ile yürütülür. Etkinlikler yoruma dayalı cevaplarla değil soru- yanıt şeklinde sürdürülmelidir. Sorulan sorular ve alınan yanıtlar ile sandalyede oturan karakterin pek çok yönünün ortaya çıkarılması sağlanır. Sıcak sandalye tekniği uygulanırken kişisel sorular sorulmamalıdır. Kişinin öznel yaşantıları ve kişisel duyguları çalışmanın ana konusu haline getirilmemelidir (Adıgüzel, 2015, s.355).

Sıcak sandalye tekniği sayesinde sorulan sorular kişinin kendisini tanıması ve farketmediği özelliklerini görmesi sağlanır.

2.3.2.6. Bilinç Koridoru

“Yaratıcı drama süreci devam ederken ana karaktere bu teknik uygulanır” (Adıgüzel,2015, s.356). Yaşanılan bir ikilem sonucunda kişinin vereceği kararı kolaylaştırmak ve bu süreçte ona yardımcı olmak amacıyla uygulanır. Kişinin çatışma yaşadığı karar aşamasında kararını her yönüyle irdelemesine yardımcı olunur. Etkinlik esnasında katılımcıların koridoru andıran konumda yüzleri birbirine dönük bir şekilde durmaları sağlanır. Koridora giren kişi yaşadığı ikilemi çözmek için koridorda ki her katılımcının önünde durur ve onun

fikrini dinler. Koridorda üretilen fikirler çatışmayı güçlendirici bir şekilde kararın farklı boyutlarda düşünülmesini sağlayıcı yönde olumlu ve olumsuz düşüncelerden oluşur. Amaç kişinin yaşadığı çatışmayı çok boyutlu değerlendirmesini sağlamaktır.

Ana karakter koridorun sonunda bir karara ulaşamayabilir. Böyle bir durumda gerekli görülürse koridor baştaki katılımcıların koridoru uzatması şeklinde devam ettirilebilir (Adıgüzel, 2015, s.356).

2.3.2.7. Pandomin

Pandomim duygu, düşünce ve davranışları sözlere başvurmadan hareketlerle anlatmaktır (Önder,2016, s.105). Pandomim davranışlarımızı, hareketlerimizi ve yaşadığımız çevreyi daha iyi algılamamızı sağlar. Daha önce hiç dikkat etmediğimiz ve artık ezbere dönuşen davranışlarımıza daha fazla dikkat etmemizi sağlamaktadır. Örneğın rutin olarak yaptığımız yataktan kalkmakla başlayıp dış kapıyı kapatmakla sonlanan evden çıkma davranışını pandomimle yaptığımızda davranışlarımızda aslında ne kadar çok detay olduğunu farkedebiliriz. Yapılan pandomim etkinliklerinde musluğun açılmadan suyun akıyormuş gibi düşünülmesi ya da açılan musluğun kapatılmaması gibi etkinlik esnasında farkedilen ayrıntılar dikkat geliştirici etkinlikler olarak örneklendirilebilir.

Pandomim çalışmalarında bazı hususlara dikkat edilmelidir. Örneğın denizi hiç görmemiş bir çocuğun denizde yüzme, sandala binme gibi canlandırmalar yaptırılmamalıdır. İlk uygulamalarda öğretmen hareketleri canlandırmalarında çocuklarla birlikte yapıp daha sonra onların canlandırmaya katılmalarını sağlamalıdır. Pandomim için seçilen yaşantılar basitten karmaşığa doğru gitmelidir. Önce gözlem yaptırıp sonra gözlemledikleri hareketleri canlandırmaları beklenir (Çağdaş vd.2003, s.90-91).

Pandomim çalışmaları sayesinde soyut düşünme becerileri gelişen çocuklar etraflarında olan biten her şeyi daha dikkatli bir şekilde gözlemlemeye başlar.

2.3.2.8. Rol Kartları

Rol kartları canlandırma sürecine başlayacak olan kişilere verilir. Bu kartlarda canlandıracakları karakterlere ilişkin bilgiler bulunur. Kartlar; içinde çatışma, başlama noktası, zaman ve mekana dair bilgilerin verildiği metinlerden oluşur. Rol kartları doğaçlama için ipuçları ve karakter hakkında ayrıntılı bilgi verilir. Kartlar yapılan doğaçlamalar esnasında sürekli başvurulacak bilgi kaynağı değil, gerektiği durumlarda yararlanılması gereken kaynaklardır (Adıgüzel, 2015, s.369-370).

2.3.2.9. Gerçek An-Doğruluk Anı

Bu teknikte son sahnenin nasıl olması gerektiği ile ilgili değerlendirme ve tartışmalar yer alır. Katılımcıların son sahneyi hazırladıkları tekniktir. Sahnenin sonunun nasıl biteceğine karar verilir. Burada katılımcılara olayın gerçekte nasıl sonuçlanabileceğini göstermek amaçlanır. Genellikle iki durum arasında karar verme esnasında yaşanan çatışmanın katılımcılar tarafından farklı görüşler geliştirmeleri ve bunu uygulamaları istenir (Adıgüzel, 2015, s.356).

2.3.2.10. Grup Heykelleri-Tablo Oluşturma

Donuk imgede olduğu gibidir fakat bu teknikte süreç donmaz. Katılımcılar bir tabloya dahil olarak donarlar. Zamanla diğer katılımcılarda bu tabloda yerini alır. Bu şekilde bir fotoğraf oluşturulur. Bir olay bir durum tablo ile anlatılır. Oluşturulan fotoğraflar kimi zaman mutlu bir aile fotoğrafı kimi zaman bir savaş sahnesi olabilir.

2.4. Dramanın Faydaları

Gerek anne ve baba, gerekse öğretmenler olarak çocuklarımızın hayata hazırlanması, etkileşimde bulunduğu bütün durumlarda kendini en rahat ve en doğru bir biçimde izah etmesini sağlaması bakımından dramanın yadsınamaz etkisi hepimizin dikkatini

çekmektedir. Bütün eğitimciler en etkili ve kalıcı öğrenme sürecinin ‘yaparak-yaşayarak öğrenme’ olduğu konusunda hemfikirlerdir. İnsanlar yaparak yaşayarak öğrendiği kazanımları hayatları boyunca zihinlerinde saklamaktadır. Öyle olmasa ilk okulda gittiğimiz müzeler, tarihi mekanlar, ders içi etkinliklerde yaptığımız materyaller ve oynadığımız oyunlar yaşımızın ilerlemesine meydan okurcasına hafızalarımızda canlılığını korumaktadır. Böylesine etkin ve kalıcı bir öğrenme şansını yakaladığımız drama eğitimi de bireylerin yaşamında ve yeni öğrenmeler sağlamasında çağımızın en gözde yöntemlerindendir. Hangi yaş grubunda olursak olalım drama bizlere kendimizi tanıma ve doğru ifade etme noktasında en iyi yol gösterici olmaktadır. Kimi zaman utandığımız kimi zaman da kendimizde cesaret bulamadığımız için ifade edemediğimiz her türlü durumu drama yöntemi sayesinde açığa çıkarmayı başaran bireyler sahip oldukları mevcut koşullarda artık çok daha verimli olmaya başlamaktadırlar. Daha başarılı, cesur, empati yeteneği gelişmiş ve kendini gerçekleştirme idealinde olan bireyler için yol arkadaşı olan drama; özellikle okul öncesi dönemden başlayarak hayatımızın her aşamasında bizler için hayati bir önem taşımaktadır.

Antepli (2014) çalışmasında dramanın çocuk eğitiminde sağlayacağı yararları;

- Yaratıcılığı ve düş gücünü geliştirme,
- Bilişsel becerileri geliştirme,
- Özgüven gelişmesine katkı,
- Bağımsız düşünme ve özgür karar verme,
- Duygularının farkına varılması,
- Olumlu iletişim kurma,
- Sosyal farkındalığın artması ve problem çözme becerisinin gelişmesi,
- Grup içi etkileşimde olumlu katılımlar,
- Öğretmenle çocuk arasında olumlu ilişkiler kurmaya katkısı,

- Demokrasi eğitimine katkısı, şeklinde sıralamaktadır (Antepli, 2014, s.18-20) .
- Yaratıcı drama etkinlikleri sayesinde konuşma becerileri etkin bir şekilde gelişmektedir, bu sebeple aktiviteler çeşitliliği ve zenginliği en üst düzeyde tutulmalıdır (Aytaş 2008, s.20).
- Çağdaş A. vd.(2003) çalışmalarında çocukların oyun ve resim çalışmaları gibi dramatik etkinliklerle iç dünyalarını yansıttıklarını, oyun içerisinde gerçek hayatta yapmak isteyip de yapamadıklarını gerçekleştirdiklerini, böylece rahatlama olanağı bulduklarını belirtmektedir (Çağdaş A. vd.2003, s.6).

2.5. Drama Öğretmeninin Sahip Olması Gereken Özellikler

Drama çalışmalarının başarılı olması ve kazandırılmak istenilen kazanımın en üst düzeyde gerçekleştirilmesinde drama lideri veya öğretmenin rolü oldukça önemlidir.

Drama öğretmeni süreci yöneten, biçimlendiren kişi, grubun lideridir. Süreci yönetirken çok dikkatli olmalı ve gerekli alan bilgisinin yanı sıra yeterli pedagojik bilgi birikimine sahip olmalıdır. Bireyleri anlamalı, onlara hangi durumda nasıl bir iletişim uygulayacağını iyi bilmelidir.

Öğretmen programı çocukların gelişim özelliklerine, hedef davranışlarına, ilgi, istek ve yeteneklerine göre planlamalıdır. Çocukları özgür bir ortamda, eşit kabul ederek yaklaşmalı, sabırlı bir tutumla kendilerini ifade etmelerine olanak tanımalıdır (Çağdaş A. vd. 2003, s. 10). Okul öncesi ve ilköğretim düzeyindeki bireylere bazı yönergeler gerekirse defalarca hatırlatılmalı, onların söylenilen her yönergeyi doğru bir şekilde gerçekleştirebilmelerinde gelişim düzeylerine dikkat edilmelidir.

Öğretmen sergilediği örneklerde doğrallığı korumalı, aşamalı bir rahatlama ve yaratıcı güç ortaya koymalıdır. Öğrenciler arasında arkadaşça bir ortam oluşturmalı, olumlu değerlendirmeler yapmalıdır (Aytaş,2008, s.25-27).

Drama çalışmalarını yöneten öğretmenın sempatık olması gerekmektedir. Drama etkinlikleri esnasında çocukların düşüncelerinin yargılanmaması, onların etkinliklerden zevk almalarını ve daha fazla deneyim yaşamalarının sağlamanın önemi bu konuda yapılan araştırmalarda özellikle vurgulanan noktalardır (Mc Caslin, 1984; Köksal-Akyol, 2003).

Drama öğretmeni iyi bir gözlemci, demokratik, güven duygularının gelişmesini destekleyen, çok iyi bir dinleyici ve izleyici, grup üyelerinin hak ve özgürlüklerine saygılı, anında karar verme özelliğine sahip olmalıdır (Çalışkan,2014, s.107).

Drama çalışmalarını yürütecek olan öğretmen veya liderin drama yeterliliklerinin yanı sıra mümkün olduğunca diğer branşlarda da yeterli bilgi birikimine sahip olması gerekmektedir. Drama bilgisine ek olarak sahip olduğu müzik ve tiyatro bilgisi yapılacak etkinliklerde ve dramatizasyon çalışmalarında oyunculuk becerilerini daha üst düzeye taşımalarında drama öğretmeninın bu alanlardaki yeterliliği onun performansını da etkileyecektir.

Drama öğretmeni gerektiği durumlarda farklı meslek uzmanları ile iletişime geçip işbirliğine gidebilmelidir (Adıgüzel,2015, s.72). Örneğin, sanat galerileri ve müzelerin mekan olarak seçildiği etkinliklerde bu alanın uzmanları ile de işbirliği içinde olunması gerekmektedir (Köksal-Akyol, 2003) .

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın örnekleme, verilerin toplanması, veri toplama araçları, verilerin çözülmesinde kullanılan istatistiksel yöntem verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel (tarama) yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda araştırma, değişkenler arasındaki ilişkileri incelemeye yönelik niceliksel ve ilişkisel bir çalışmadır. Bilindiği gibi betimsel yöntem veya diğer adıyla tarama yöntemi, günümüzde mevcut olan veya geçmişte olmuş bir durumu, olduğu şekliyle betimleyen araştırma yöntemidir (Karasar, 2008, s.77).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın hedef evrenini Türkiye genelinde bulunan okul öncesi öğretmenleri, ulaşılabilir evrenini Sivas ili genelinde bulunan 174 okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan 396 okul öncesi öğretmeni, örneklemini ise Sivas il merkezinde bulunan 89 okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan, 243'ü kadın, 13'ü erkek olmak üzere toplam 256 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen ve içerisinde kişisel bilgilere ait sorularında yer aldığı “Drama Yeterlilik Anketi” kullanılmıştır. Kişisel bilgilerde okul öncesi öğretmenlerinin demografik bilgilerini belirlemek amacıyla; cinsiyetleri, yaşları, mesleki kıdemleri, öğrenim durumları ve mezun oldukları kurumlarla ilgili sorular yer almaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda, ilgili literatürlerde yer alan ve geçmişte yapılmış olan çalışmalardan yararlanılarak geliştirilmiş anket ise; drama uzmanı, ölçme değerlendirme uzmanı ve araştırmacı ile ortaklaşa hazırlanmıştır. Veri toplama aracının güvenilirliğini saptamak için, uzman görüşlerine başvurulmuş, uzman önerileri doğrultusunda gerekli değişiklikler yapılarak son şekli verilen “Drama Yeterlilik Anketi” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında kullanılan anket formu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Sivas il merkezinde görev yapan 98 okul öncesi öğretmenine uygulanmıştır. Veri toplama araçları dağıtıldıktan sonra katılımcılara araştırmanın konusu, amacı ve veri toplama araçlarının içeriği hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmaya katılımda gönüllülük ilkesine uyulmuş, anketlerin uygulanması ve toplanması sürecinde gizlilik ilkesine özen gösterilmiştir.

3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Verilerin analizinde SPSS 22.0 programı kullanılmıştır. Araştırmaya katılanların kişisel özellikleri ile ilgili tanımlayıcı istatistiksel analizler için frekans ve yüzde teknikleri kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, anket formu sonucu ulaşılan verilerin istatistiki sonuçları incelenmiştir. Aşağıda Tablo 1. ve 2. de okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin kişisel özellikleri ve drama alanında almış oldukları eğitim durumları belirtilmiştir.

Tablo 1

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenlerin Demografik Bilgilerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	N	%
Erkek	7	7,1
Kadın	91	92,9
Toplam	98	100,0
Yaş	N	%
18-25 yaş	14	14,3
26-30 yaş	36	36,7
31-35 yaş	31	31,6
36-40 yaş	13	13,3
41-45 yaş	1	1,0
45 ve üzeri	3	3,1
Toplam	98	100,0
Eğitim Durumu	N	%
Lise	3	3,1
Meslek Lisesi	6	6,1
Yüksek Okul	8	8,2
Lisans	78	79,6
Yüksek Lisans	3	3,1
Toplam	98	100,0

Mezun Olunan Bölüm	N	%
Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü	81	82,7
Çocuk Gelişimi Eğitimi Bölümü	13	13,3
Meslek Yüksek Okulu Çocuk Gelişimi Bölümü	1	1,0
Meslek Liseleri Çocuk Gelişimi Bölümü	3	3,1
Toplam	98	100,0
Çalıştığınız okul öncesi eğitim kurumunu belirtiniz	N	%
Resmi	83	84,7
Özel	15	15,3
Toplam	98	100,0
Çalıştığınız okul türünü belirtiniz	N	%
Anaokulu	68	69,4
Ana sınıfı	25	25,5
Uygulama Sınıfı	5	5,1
Toplam	98	100,0
Öğretmenlik mesleğinde hizmet süreniz	N	%
5 yıl ve daha az	32	32,7
6-10 yıl	43	43,9
11-15 yıl	16	16,3
16-20 yıl	4	4,1
26 yıl ve daha fazla	3	3,1
Toplam	98	100,0
Çalıştığınız okulun bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeyi nedir?	N	%
Yüksek	18	18,4
Orta	70	71,4
Düşük	10	10,2
Toplam	98	100,0

Araştırma kapsamındaki katılımcıların demografik bilgilerinin dağılımları incelendiğinde okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin %7,1' i erkek, %92,9' u kadındır. %14,3' ü 18-28 yaş, %36,7' si 26-30 yaş, %31,6' sı 31-35 yaş, %13,3' ü 36-40 yaş, %1' i 41-45 yaş, %3,1' i 46 yaş ve üzeri olarak yaş grubu dağılımları belirlenmiştir.

Katılımcıların %3,1' i lise, %6,1' i meslek lisesi, %8,2' si yüksekokul, %79,6' sı lisans, %3,1' i yüksek lisans mezunudur. Mezun olunan bölüm dağılımları incelendiğinde %82,7' si okul öncesi öğretmenliği bölümü, %13,3' ü çocuk gelişimi bölümü, %1' i meslek yüksekokulu çocuk gelişimi bölümü, %3,1' i meslek liseleri çocuk gelişimi bölümü olarak belirlenmiştir.

Katılımcıların %84,7' si resmi kurumlarda, %15,3' ü özel kurumlarda çalışmaktadır. %69,4' ü anaokulunda, %25,5' i ana sınıfında, %5,1' i uygulama sınıfında görev yapmaktadır.

Öğretmenlik mesleğindeki hizmet süresi incelendiğinde %32,7' si 5 yıl ve daha az, %43,9' u 6-10 yıl, %16,3' ü 11-15 yıl, %4,1' i 16-20 yıl, %3,1' i 26 yıl ve daha fazla olarak belirlenmiştir.

Çalışılan okulun bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeyi incelendiğinde %18,4' ü yüksek, %71,4' ü orta, %10,2' si düşük olarak belirlenmiştir.

Tablo 2

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Drama Eğitimine İlişkin Eğitime İlişkin Bulgular

Okul Öncesi Drama Eğitimiyle İlgili Eğitim Durumlarının Dağılımı	N	%
Mezun olduğum programında drama yöntemine yönelik ders aldım	85	86,7
Drama ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldım	6	6,1
Drama ile ilgili hiçbir eğitim almadım	7	7,1
Toplam	98	100,0
Okul Öncesi Drama Eğitimiyle İlgili Kurslara Katılmaya İstekli Olma Durumlarının Dağılımı	N	%
Her zaman	38	38,8
Genellikle	33	33,7
Ara sıra	20	20,4
Nadiren	7	7,1
Toplam	98	100,0
Drama Yöntemini Sınıfta Kullanma Durumlarının Dağılımı	N	%
Her zaman	7	7,1
Genellikle	57	58,2
Ara sıra	31	31,6
Nadiren	2	2,0
Hiçbir zaman	1	1,0
Toplam	98	100,0

Drama Çalışmaları İçin Başka Birinden Yardım Alma Durumlarının Dağılımı	N	%
Genellikle	7	7,1
Ara sıra	30	30,6
Nadiren	38	38,8
Hiçbir zaman	23	23,5
Toplam	98	100,0

Drama Teknikleri İle İlgili Bilgi Düzeylerinin Yeterliliğine Yönelik Düşüncelerinin Dağılımı	N	%
Her zaman	2	2,0
Genellikle	34	34,7
Ara sıra	37	37,8
Nadiren	19	19,4
Hiçbir zaman	6	6,1
Toplam	98	100,0

Araştırma kapsamındaki katılımcıların drama eğitimine ilişkin bulgular incelendiğinde; %86,7' si mezun olduğum programında drama yöntemine yönelik ders aldım, %6,1' i drama ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldım, %7,1' i drama ile ilgili hiçbir eğitim almadım olarak belirlenmiştir.

Okul öncesi drama eğitimiyle ilgili kurslara katılmaya istekli durumu incelendiğinde %38,8' i her zaman, %33,7' si genellikle, %20,4' ü ara sıra, %7,1' i nadiren olarak belirlenmiştir.

Drama yöntemini sınıfta kullanma durumu incelendiğinde %7,1' i her zaman, %58,2' si genellikle, %31,6' sı ara sıra, %2' si nadiren, %1' i hiçbir zamandır.

Drama çalışmaları için başka birinden yardım alma durumu incelendiğinde %7,1' i genellikle, %30,6' sı ara sıra, %38,8' i nadiren, %23,5' i hiçbir zaman olarak belirlenmiştir.

Drama teknikleri ile ilgili bilgi düzeyinin yeterli olduğunu düşünme durumu incelendiğinde; %2' si her zaman, %34,7' si genellikle, %37,8' i ara sıra, %19,4' ü nadiren, %6,1' i hiçbir zaman olarak belirlenmiştir.

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama yöntem ve teknikleri hakkındaki bilgi durumu ne düzeydedir?” sorusunu yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 3’ te verilmiştir.

Tablo 3

Katılımcıların Aşağıdaki Drama Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumuna İlişkin Bulgular

Doğaçlama	N	%
Evet	95	96,9
Hayır	3	3,1
Toplam	98	100,0
Rol Oynama	N	%
Evet	93	94,9
Hayır	5	5,1
Toplam	98	100,0
Rol Değiştirme	N	%
Evet	74	75,5
Hayır	24	24,5
Toplam	98	100,0
Dramatizasyon	N	%
Evet	87	88,8
Hayır	11	11,2
Toplam	98	100,0
Sıcak Sandalye	N	%
Evet	22	22,4
Hayır	76	77,6
Toplam	98	100,0
Bilinç Koridoru	N	%
Evet	11	11,2
Hayır	87	88,8
Toplam	98	100,0
Pandomin	N	%
Evet	80	81,6
Hayır	18	18,4
Toplam	98	100,0
Rol Kartları	N	%
Evet	62	63,3
Hayır	36	36,7
Toplam	98	100,0

Gerçek An-Doğruluk Anı	N	%
Evet	24	24,5
Hayır	74	75,5
Toplam	98	100,0
Grup Heykelleri- Tablo Oluşturma	N	%
Evet	29	29,6
Hayır	69	70,4
Toplam	98	100,0

Katılımcıların drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olma düzeyleri incelendiğinde, doğaçlama tekniğini hakkında %96,9' unun evet, %3,1' inin hayır, rol oynama tekniğini %94,6' sının evet, %5,1' inin hayır, rol değiştirme tekniğini %75,5' inin evet, %24,5' inin hayır olarak cevaplandığı belirlenmiştir. Dramatizasyon tekniğini %88,8' inin evet, %11,2' sinin hayır, sıcak sandalye tekniğini %22,4' ünün evet, %77,6' sının hayır, bilinç koridoru tekniğini %11,2' sinin evet, %88,8' inin hayır, pandomin tekniğini %81,6' sının evet, %18,4' ünün ise hayır olarak cevaplandığı görülmüştür. Rol kartları tekniğini %63,3' ünün evet, %36,7' sinin hayır, gerçek an-doğruluk anı tekniğini %24,5' inin evet, %75,5' inin hayır, grup heykelleri-tablo oluşturma tekniğini ise %29,6' sının evet, %70,4' ünün hayır olarak cevap verdiği tespit edilmiştir.

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama yöntem ve tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumu ne düzeydedir?” sorusunu yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 4’ te verilmiştir.

Tablo 4

Katılımcıların Aşağıdaki Drama Tekniklerini Ders Etkinliklerinde Kullanma Durumuna İlişkin Bulgular

Doğaçlama	N	%
Evet	95	96,9
Hayır	3	3,1
Toplam	98	100,0
Rol Oynama	N	%
Evet	93	94,9
Hayır	5	5,1
Toplam	98	100,0
Rol Değiştirme	N	%
Evet	68	69,4
Hayır	30	30,6
Toplam	98	100,0
Dramatizasyon	N	%
Evet	84	85,7
Hayır	14	14,3
Toplam	98	100,0
Sıcak Sandalye	N	%
Evet	14	14,3
Hayır	84	85,7
Toplam	98	100,0
Bilinç Koridoru	N	%
Evet	6	6,1
Hayır	92	93,9
Toplam	98	100,0
Pandomin	N	%
Evet	55	56,1
Hayır	43	43,9
Toplam	98	100,0
Rol Kartları	N	%
Evet	41	41,8
Hayır	57	58,2
Toplam	98	100,0
Gerçek An-Doğruluk Anı	N	%
Evet	15	15,3
Hayır	83	84,7
Toplam	98	100,0
Grup Heykelleri- Tablo Oluşturma	N	%
Evet	17	17,3
Hayır	81	82,7
Toplam	98	100,0

Katılımcıların drama tekniklerini ders etkinlerinde kullanma dağılımları incelendiğinde; doğaçlama tekniğini %96,9' unun evet, %3,1' inin hayır, rol oynama tekniğini %94,6' sının evet, %5,1' inin hayır, rol değiştirme tekniğini %69,4' ünün evet, %30,6' sının hayır olarak belirttiği görülmüştür. Dramatizasyon tekniğini %85,7' sinin evet, %14,3' ünün hayır, sıcak sandalye tekniğini %14,3' ünün evet, %85,7' sinin hayır, bilinç koridoru tekniğini %6,1' inin evet, %93,9' unun hayır, pandomin tekniğini %56,1' inin evet, %43,9' unun hayır olarak cevaplandığı belirlenmiştir. Rol kartları tekniğini %41,8' inin evet, %58,2' sinin hayır, gerçek an-doğruluk anı tekniğini %15,3' ünün evet, %84,7' sinin hayır, grup heykelleri-tablo oluşturma tekniğini de %17,3' ünün evet, %82,7' sinin hayır olarak cevapladığı belirlenmiştir.

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama yöntem ve tekniklerini uygularken en çok karşılaştığı güçlükler nelerdir?” sorusunu yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 5’ te verilmiştir.

Tablo 5

Katılımcıların Drama Eğitiminde Karşılaştıkları Güçlüklerle İlişkin Bulgular

Drama etkinlikleri için gerekli fiziksel bir ortama(alan genişliği, zeminin uygunluğu vb.) sahip olma durumlarının dağılımı.	N	%
Her zaman	16	16,3
Genellikle	39	39,8
Ara sıra	28	28,6
Nadiren	12	12,2
Hiçbir zaman	3	3,1
Toplam	98	100,0

Sınıflarınızda drama etkinlikleri için kullanılabilecek materyallerin (dekor,kostüm,vb.) yeterlilik durumlarının dağılımı.	N	%
Her zaman	7	7,1
Genellikle	12	12,2
Ara sıra	26	26,5
Nadiren	34	34,7
Hiçbir zaman	19	19,4
Toplam	98	100,0
Drama etkinliklerini uygularken sorun yaşama durumlarının dağılımı.	N	%
Her zaman	3	3,1
Genellikle	16	16,3
Ara sıra	57	58,2
Nadiren	18	18,4
Hiçbir zaman	4	4,1
Toplam	98	100,0
Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uygulanan drama etkinliklerinde öğrencilerin aktif katılımını sağlamakta sorun yaşama durumlarının dağılımı.	N	%
Her zaman	1	1,0
Genellikle	11	11,2
Ara sıra	47	48,0
Nadiren	29	29,6
Hiçbir zaman	10	10,2
Toplam	98	100,0

Katılımcıların drama eğitiminde karşılaştıkları güçlüklerin dağılımları incelendiğinde; drama etkinlikleri için fiziksel bir ortama sahip olma durumu için %16,3' ünün her zaman, %39,8' inin genellikle, %28,6' sının ara sıra, %12,2' sinin nadiren, %3,1' inin hiçbir zaman şeklinde cevap verdikleri; sınıflarınızda dram etkinlikleri için kullanılabilecek materyallerin yeterli olması durumu için %7,1' inin her zaman, %12,2' sinin genellikle, %26,5' inin ara sıra, %34,7' sinin nadiren, %19,4' ünün de hiçbir zaman olarak cevapladığı görülmektedir.

Drama etkinliklerini uygularken sorun yaşama durumu incelendiğinde %3,1' inin her zaman, %16,3' ünün genellikle, %58,2' sinin ara sıra, %18,4' ünün nadiren, %4,1' inin de hiçbir zaman olarak belirttiği görülmüştür.

Katılımcıların sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladıkları drama etkinliklerinde öğrencilerin aktif katılımını sağlamakta sorun yaşama durumları incelendiğinde %1' inin her zaman, %11,2' sinin genellikle, %48' inin ara sıra, %29,6' sının nadiren, %10,2' sinin ise hiçbir zaman olarak cevaplandığı belirlenmiştir.

4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin kullandıkları drama yöntem ve tekniklerinin kişisel gelişime katkı durumu ne düzeydedir?” sorusunu yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 6’ da verilmiştir.

Tablo 6

Katılımcıların Drama Eğitiminin Kişisel Gelişime Katkısına İlişkin Bulgular

Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinlikleri öğrencilerin derse katılımını arttırdığını düşünüyor musunuz?	n	%
Her zaman	38	38,8
Genellikle	54	55,1
Ara sıra	5	5,1
Nadiren	1	1,0
Toplam	98	100,0
Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinlikleri öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini geliştirdiğini düşünüyor musunuz?	N	%
Her zaman	62	63,3
Genellikle	33	33,7
Ara sıra	3	3,1
Toplam	98	100,0

Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinliklerinin öğrencilerin kendilerini daha iyi tanımlarını sağladığını düşünüyor musunuz?	N	%
Her zaman	52	53,1
Genellikle	41	41,8
Ara sıra	4	4,1
Nadiren	1	1,0
Toplam	98	100,0
Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinliklerinin öğrencilerin problemlerini çözümlemede kolaylık sağladığını düşünüyor musunuz?	N	%
Her zaman	37	37,8
Genellikle	53	54,1
Ara sıra	8	8,2
Toplam	98	100,0
Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinliklerinin sonunda bir değerlendirme yapar mısınız?	N	%
Her zaman	21	21,4
Genellikle	51	52,0
Ara sıra	13	13,3
Nadiren	9	9,2
Hiçbir zaman	4	4,1
Toplam	98	100,0

Katılımcıların drama eğitiminin kişisel gelişime katkısı incelendiğinde; sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladıkları drama etkinliklerinin öğrencilerin derse katılımını arttırma durumu incelendiğinde %38,8' inin her zaman, %55,1' inin genellikle, %5,1'inin ara sıra, %1' inin de nadiren olarak cevap verdikleri görülmüştür.

Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladıkları drama etkinliklerinin öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini geliştirme durumları incelendiğinde %63,3' ünün her zaman, %33,7' sinin genellikle, %3,1' inin ara sıra olarak cevapladığı; sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladıkları drama etkinliklerinin öğrencilerin kendilerini daha iyi tanımlarını sağlama durumu incelendiğinde ise %53,1' inin her zaman, %41,8' inin genellikle, %4,1' inin ara sıra, %1' inin de nadiren olarak cevaplandığı belirlenmiştir. Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladıkları drama etkinliklerinin öğrencilerin problemlerini çözümlemede kolaylık sağlama durumları incelendiğinde %37,8' inin her zaman, %54,1'

inin genellikle, %8,2' sinin ara sıra olarak cevap verdikleri belirlenmiştir. Katılımcıların sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladıkları drama etkinliklerinin sonunda bir değerlendirme yapma durumları incelendiğinde ise %21,4' ünün her zaman, %52' sinin genellikle, %13,3' ünün ara sıra, %9,2'sinin nadiren, %4,1' inin ise hiçbir zaman olarak cevapladığı belirlenmiştir.

4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama teknikleri hakkında bilgi düzeyleri drama ile ilgili almış olunan eğitime göre farklılık gösteriyor mu?” sorusunu yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 7’ te verilmiştir.

Tablo 7

Rol Kartları Tekniği ile Almış Olunan Drama Eğitimi Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Rol Kartları Tekniği Hakkında Bilgi Sahibi Olma		Toplam
		Evet	Hayır	
Drama İlgili Olunan Eğitim	Mezun olduğum programında drama yöntemine yönelik ders aldım	57	28	85
	Drama ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldım	5	1	6
	Drama ile ilgili hiçbir eğitim almadım	2	7	7
Toplam		62	36	98

$X^2:13,622$, sd:2, $p:0,001<0,05$; Cramer's V: ,373

Tablo 7' ye göre araştırmaya katılan bireylerin drama ile ilgili almış olduğu eğitim ile rol kartları tekniği hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,001<0,05$; Cramer's V=0,373). Mezun olduğu

programda drama yöntemine yönelik ders alanların çoğu rol kartları yöntemi hakkında bilgi sahibidir.

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, dramatizasyon, sıcak sandalye, bilinç koridoru, pandomin, gerçek an-doğruluk anı, grup heykelleri-tablo oluşturma teknikleri ile kişilerin drama ile ilgili almış oldukları eğitim türü arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$).

4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama tekniklerini ders etkinlikleri içerisinde kullanmaları drama ile ilgili almış olunan eğitime göre farklılık gösteriyor mu?” sorusunu yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 8’ de verilmiştir.

Tablo 8

Drama İle İlgili Almış Olduğu Eğitim ile Rol Değiştirme Tekniğini Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

				Rol Tekniğini Etkinliklerinde Kullanma	Değiştirme Ders	Toplam
				Evet	Hayır	
Drama İlgili Olunan Eğitim	İle Almış	Mezun olduğum programında drama yöntemine yönelik ders aldım		61	24	85
		Drama ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldım		5	1	6
		Drama ile ilgili hiçbir eğitim almadım		2	5	7
Toplam				68	30	98

$X^2:6,266$, sd:2, $p:0,044<0,05$; Cramer’ s $V=0,253$

Tablo 8’ e göre araştırmaya katılan bireylerin drama ile ilgili almış olduğu eğitim ile rol değiştirme tekniğini ders etkinliklerinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan

anlamalı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,044<0,05$; Cramer's $V=0,253$). Mezun olduğu programda drama yöntemine yönelik ders alanların çoğu rol değiştirme tekniğini ders etkinliklerinde kullanmaktadır.

Doğaçlama, rol oynama, dramatizasyon, sıcak sandalye, bilinç koridoru, pandomin, rol kartları, gerçek an-doğruluk anı, grup heykelleri-tablo oluşturma teknikleri ile kişilerin drama tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumları arasında istatistiksel açıdan anlamalı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$).

4.7. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama tekniklerini ders etkinliklerinde kullanmaları eğitim durumuna göre farklılık gösteriyor mu?” sorusunu yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar tablo 9 ve 10’ da verilmiştir.

Tablo 9

Eğitim Durumu İle Bilinç Koridoru Teknikleri Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Bilinç Teknikleri Etkinlikleri Kullanma	Koridoru Ders İçerisinde	Toplam
		Evet	Hayır	
Eğitim Durumu	Lise	0	3	3
	Meslek Lisesi	0	6	6
	Yüksek Okul	3	5	8
	Lisans	2	76	78
	Yüksek Lisans	1	2	3
Toplam		6	92	98

$X^2:19,874$, sd:4, $p:0,001<0,05$; Cramer' s $V=0,450$

Tablo 9’ ya göre araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumu ile bilinç koridoru tekniğini ders etkinlikleri içerisinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamalı orta

kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,001<0,05$; Cramer's $V=0,450$). Lisans mezunu olan öğretmenlerin çoğu bilinç koridoru tekniğini ders etkinliklerinde kullanmamaktadır.

Tablo 10

Eğitim Durumu İle Gerçek An-Doğruluk Anı Teknikleri Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Gerçek An-Doğruluk Anı Teknikleri Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma		Toplam
		Evet	Hayır	
Eğitim Durumu	Lise	0	3	3
	Meslek Lisesi	0	6	6
	Yüksek Okul	5	3	8
	Lisans	8	70	78
	Yüksek Lisans	2	1	3
Toplam		15	83	98

$X^2:23,010$, $sd:4$, $p:0,000<0,05$; Cramer' s $V=0,485$

Tablo 10' a göre araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumu ile gerçek an-doğruluk anı tekniğini ders etkinlikleri içerisinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı orta kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,000<0,05$; Cramer's $V=0,85$). Lisans mezunu olan öğretmenlerin çoğu gerçek an-doğruluk anı tekniğini ders etkinliklerinde kullanmamaktadır.

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, dramatizasyon, sıcak sandalye, pandomin, rol kartları grup heykelleri-tablo oluşturma tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumu ile eğitim durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$).

4.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın sekizinci alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama tekniklerini ders etkinlikleri içerisinde kullanmaları öğretmenlik mesleğindeki hizmet süresine göre farklılık gösteriyor mu?” sorusunu

yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar tablo 11- 12 ve 13’ te verilmiştir.

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, bilinç koridoru, pandomin, rol kartları, grup heykelleri-tablo oluşturma tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumu ile öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 11

Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresi İle Dramatizasyon Tekniklerini Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Dramatizasyon Tekniğini Ders Etkinliklerinde Kullanma		Toplam
		Evet	Hayır	
Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine	5 yıl ve daha az	24	8	32
	6-10 yıl	39	4	43
	11-15 yıl	16	0	16
	16-20 yıl	2	2	4
	26 yıl ve daha fazla	3	0	3
Toplam		84	14	98

$X^2:11,205$, sd:4, $p:0,024<0,05$; Cramer’ s $V=0,338$

Tablo 11’ e göre araştırmaya katılan bireylerin öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi ile dramatizasyon tekniğini ders etkinliklerinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,024<0,05$; Cramer’s $V=0,338$). Hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin çoğu dramatizasyon tekniğini ders etkinliklerinde kullanmaktadır.

Tablo 12

Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine İle Sıcak Sandalye Teknikleri Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Sıcak Sandalye Tekniğini Ders Etkinliklerinde Kullanma		Toplam
		Evet	Hayır	
Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine	5 yıl ve daha az	5	27	32
	6-10 yıl	3	40	43
	11-15 yıl	4	12	16
	16-20 yıl	0	4	4
	26 yıl ve daha fazla	2	1	3
Toplam		14	84	98

$X^2:10,812$, sd:4, $p:0,029<0,05$; Cramer' s $V=0,332$

Tablo 12' ye göre araştırmaya katılan bireylerin öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi ile sıcak sandalye tekniğini ders etkinliklerinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,029<0,05$; Cramer's $V=0,332$). Hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin çoğu sıcak sandalye tekniğini ders etkinliklerinde kullanmamaktadır.

Tablo 13

Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine İle Gerçek An-Doğruluk Anı Teknikleri Ders Etkinlikleri İçerisinde Kullanma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Gerçek An-Doğruluk Anı Tekniğini Ders Etkinliklerinde Kullanma		Toplam
		Evet	Hayır	
Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine	5 yıl ve daha az	4	28	32
	6-10 yıl	3	40	43
	11-15 yıl	5	11	16
	16-20 yıl	1	3	4
	26 yıl ve daha fazla	2	1	3
Toplam		15	83	98

$X^2:12,028$, sd:4, $p:0,017<0,05$; Cramer' s $V=0,350$

Tablo 13' e göre araştırmaya katılan bireylerin öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi ile gerçek an-doğruluk anı tekniğini ders etkinliklerinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,017<0,05$; Cramer's $V=0,350$). Hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin çoğu gerçek an-doğruluk anı tekniğini ders etkinliklerinde kullanmamaktadır.

4.9. Araştırmanın Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama ile ilgili almış oldukları eğitim ile drama çalışmaları için başka birinden yardım almaları arasında nasıl bir ilişki vardır.”

Tablo 14

Drama ile İlgili Almış Olunan Eğitim ile Drama Çalışmaları İçin Başka Birinden Yardım Alma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Drama İle İlgili Almış Olunan Eğitim			Toplam
		Mezun olduğum programında		Drama ile ilgili hizmet içi	Drama ile ilgili hiçbir eğitim almadım
Drama Çalışmaları İçin Başka Birinden Yardım Alma	Her zaman	4	2	1	7
	Genellikle	52	2	3	57
	Ara sıra	26	2	3	31
	Nadiren	2	0	0	2
	Hiçbir zaman	1	0	0	1
Toplam		85	6	7	98

$X^2:18,970$, $sd:6$, $p:0,004<0,05$; Cramer's $V=0,311$

Tablo 14' a göre araştırmaya katılan bireylerin drama ile ilgili almış oldukları eğitim ile drama çalışmaları için başka birinden yardım alma durumu arasında istatistiksel açıdan

anlamli düşük kuvvetli bir iliski bulunmaktadir (p:0,004<0,05; Cramer's V=0,311). Drama calismalari icin genellikle baska birinden yardim alanlarin cogu mezun olduğu programda drama yontemine yonelik ders almislardir.

4.10. Arastirmanin Onuncu Alt Problemine Iliskin Bulgular ve Yorum

Arastirmanin onuncu alt problemi olan "Okul oncesi eğitim kurumlarında gorev yapan okul oncesi oğretmenlerinin drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olmaları oğretmenlik mesleğinde gezen hizmet suresine gore farklılık gosterir mi?" sorusunu yanıtlayabilmek icin anket sorularından elde edilen verilere iliskin bulgu ve yorumlar tablo 15ve 16 ' da verilmiştir.

Tablo 15

Oğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine İle Dramatizasyon Drama Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Dramatizasyon Tekniği Hakkında Bilgi Sahibi Olma		Toplam
		Evet	Hayır	
Oğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine	5 yıl ve daha az	26	6	32
	6-10 yıl	40	3	43
	11-15 yıl	16	0	16
	16-20 yıl	2	2	4
	26 yıl ve daha fazla	3	0	3
Toplam		87	11	98

X²:11,035, sd:4, p:0,026<0,05; Cramer' s V=0,336

Tablo 15' e gore arastirmaya katılan bireylerin oğretmenlik mesleğinde hizmet süresi ile dramatizasyon tekniğini hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamli düşük kuvvetli bir iliski bulunmaktadir (p:0,026<0,05; Cramer's V=0,336). Hizmet süresi 6-10 yıl olan oğretmenlerin cogu dramatizasyon tekniği hakkında bilgi sahibidir.

Tablo 16

Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine İle Gerçek An-Doğruluk Anı Drama Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Gerçek An-Doğruluk Anı Tekniği Hakkında Bilgi Sahibi Olma		Toplam
		Evet	Hayır	
Öğretmenlik Mesleğinde Hizmet Süresine	5 yıl ve daha az	8	24	32
	6-10 yıl	5	38	43
	11-15 yıl	7	9	16
	16-20 yıl	1	3	4
	26 yıl ve daha fazla	3	0	3
Toplam		24	74	98

$X^2:16,311$, sd:4, $p:0,003<0,05$; Cramer' s $V=0,408$

Tablo 16' ya göre araştırmaya katılan bireylerin öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi ile gerçek an-doğruluk anı tekniğini hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı orta kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,003<0,05$; Cramer's $V=0,408$). Hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin çoğu gerçek an-doğruluk anı tekniği hakkında bilgi sahibi değildir.

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, sıcak sandalye, bilinç koridoru, pandomin, rol kartları, grup heykelleri-tablo oluşturma tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumu ile öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$).

4.11. Araştırmanın Onbirinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın onbirinci alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olmaları eğitim durumlarına göre farklılık gösteriyor mu?” sorusunu yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar tablo 17ve 18 ' de verilmiştir.

Tablo 17

Eğitim Durumu İle Gerçek An-Doğruluk Anı Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Gerçek An-Doğruluk Anı Tekniği Hakkında Bilgi Sahibi Olma		Toplam
		Evet	Hayır	
Eğitim Durumu	Lise	1	2	3
	Meslek Lisesi	1	5	6
	Yüksek Okul	6	2	8
	Lisans	14	64	78
	Yüksek Lisans	2	1	3
Toplam		24	74	98

$X^2:16,053$, sd:4, $p:0,003<0,05$; Cramer' s $V=0,405$

Tablo 17' ye göre araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumu ile gerçek an-doğruluk anı tekniğini hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı orta kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,003<0,05$; Cramer's $V=0,405$). Lisans mezunu olan öğretmenlerin çoğu gerçek an-doğruluk anı tekniği hakkında bilgi sahibi değildir.

Tablo 18

Eğitim Durumu İle Grup Heykelleri-Tablo Oluşturma Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Grup Heykelleri-Tablo Oluşturma Tekniği Hakkında Bilgi Sahibi Olma		Toplam
		Evet	Hayır	
Eğitim Durumu	Lise	2	1	3
	Meslek Lisesi	1	5	6
	Yüksek Okul	3	5	8
	Lisans	20	58	78
	Yüksek Lisans	3	0	3
Toplam		29	69	98

$X^2:10,423$, sd:4, $p:0,034<0,05$; Cramer' s $V=0,326$

Tablo 18’ e göre araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumu ile grup heykelleri-tablo oluşturma tekniğini hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,003<0,05$; Cramer’s $V=0,326$). Lisans mezunu olan öğretmenlerin çoğu grup heykelleri-tablo oluşturma tekniği hakkında bilgi sahibi değildir.

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, dramatizasyon, sıcak sandalye, bilinç koridoru, pandomin, rol kartları teknikleri hakkında bilgi sahibi olma durumu ile eğitim durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$).

4.12. Araştırmanın Onikinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın onikinci alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olmaları mezun olunan bölüme göre farklılık gösteriyor mu?” sorusunu yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar tablo19’ da verilmiştir.

Tablo 19

Mezun Olunan Bölüm İle Gerçek An-Doğruluk Anı Teknikleri Hakkında Bilgi Sahibi Olma Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

		Gerçek An-Doğruluk Anı Hakkında Bilgi Sahibi Olma		Toplam
		Evet	Hayır	
Mezun Olunan Bölüm	Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü	69	12	81
	Çocuk Gelişimi Eğitimi Bölümü	8	5	13
	Meslek Yüksek Okulu Çocuk Gelişimi Bölümü	0	1	1
	Meslek Liseleri Çocuk Gelişimi Bölümü	3	0	3
Toplam		80	18	98

$X^2:9,302$, sd:3, $p:0,026<0,05$; Cramer’ s $V=0,308$

Tablo 19' a göre araştırmaya katılan bireylerin mezun oldukları bölüm ile gerçek an-doğruluk anı tekniğini hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,026<0,05$; Cramer's $V=0,308$). Okul öncesi öğretmenliği bölümü mezunu olan öğretmenlerin çoğu Gerçek An-Doğruluk Anı tekniği hakkında bilgi sahibidir.

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, dramatizasyon, sıcak sandalye, bilinç koridoru, rol kartları, grup heykelleri-tablo oluşturma teknikleri hakkında bilgi sahibi olma ile mezun olunan bölüm arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$).

4.13. Araştırmanın Onüçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın onüçüncü alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin çalıştıkları okulun sosyo-ekonomik düzeyi ile sınıflarda drama etkinlikleri için kullanılacak materyallerin yeterli olması arasında farklılık var mıdır?” sorusunu yanıtlayabilmek için anket sorularından elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlar tablo20’ de verilmiştir.

Tablo 20

Çalışılan Okulun Sosyo-Ekonomik Düzeyi ile Sınıflarda Drama Etkinlikleri için Kullanılacak Materyallerin Yeterli Olması Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi

			Çalışılan Okulun Sosyo-Ekonomik Düzeyi			Toplam
			Yüksek	Orta	Düşük	
Sınıflarda Drama Etkinlikleri için Kullanılacak Materyallerin Yeterli Olması	Her zaman		5	2	0	7
	Genellikle		5	7	0	12
	Ara sıra		4	20	2	26
	Nadiren		4	25	5	34
	Hiçbir zaman		0	16	3	19
Toplam			18	70	10	98

$\chi^2:24,709$, sd:8, $p:0,002<0,05$; Cramer's $V=0,355$

Tablo 20' ye göre araştırmaya katılan bireylerin çalışılan okulun sosyo-ekonomik düzeyi ile sınıflarda drama etkinlikleri için kullanılacak materyallerin yeterli olması arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,002<0,05$; Cramer's $V=0,355$). Sınıflarda drama etkinlikleri için kullanılacak materyallerin nadiren yeterli olanların çoğu orta sosyo-ekonomik düzeye sahip olan okullardır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde anket formu sonucu ulaşılan verilerin istatistiki analiz bulguları doğrultusunda sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar benzer araştırmalarda diğer araştırmacıların elde ettiği sonuçlarla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin kişisel özelliklerine ilişkin sonuçlar incelendiğinde; araştırma kapsamındaki katılımcıların %7,1' inin erkek, %92,9' unun kadın olduğu, katılımcıların çoğunluğunun % 92,9 'luk oranla kadınlardan oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yaş grubu dağılım sonuçlarında katılımcıların %14,3' ünün 18-28 yaş, %36,7' sinin 26-30 yaş, %31,6' sının 31-35 yaş, %13,3' ünün 36-40 yaş, %1' inin 41-45 yaş, %3,1' inin 46 yaş ve üzeri yaş grubunda olduğu, yaş grubu dağılımları sonuçlarına göre %36.7'lik oran ile katılımcıların çoğunluğunun 18-28 yaş arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcıların eğitim durumu sonuçlarına göre; %3,1' inin lise, %6,1' inin meslek lisesi, %8,2' sinin yüksekokul, %79,6' sının lisans, %3,1' inin de yüksek lisans mezunu olduğu, katılımcı grupta %79.6'lık oran ile lisans mezunlarının çoğunluğu oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yüksek lisans mezunu oranı, lisans mezunu oranıyla kıyaslandığında okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin sadece %3,1' inin yüksek lisans yaptığı görülmüştür. Çetingöz'ün (2014) araştırmasında ana sınıfı

öğretmenleri öğrenim durumuna göre sınıflandırıldığında; ön lisans mezunu 8, lisans mezunu 6 ve yüksek lisans mezunu 2 öğretmenin yer aldığı görülmüştür. Bu öğretmenlerin 10 tanesi devlet okulunda, 6'sı da özel okullarda çalışmaktadır. Katılımcı öğretmenlerin hepsinin drama eğitimi aldıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerden 10'unun Milli Eğitim seminerlerine, 4'ünün ise görev yaptıkları okulun özel olarak sağladığı seminerlere katıldığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerden sadece 2 tanesinin hem özel atölyelerde eğitimlere, hem de okulun özel olarak sağladığı seminerlere katıldığı belirlenmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerinin mezun olunan bölüm dağılımları incelendiğinde %82,7' sinin okul öncesi öğretmenliği, %13,3' ünün çocuk gelişimi, %1' inin meslek yüksekokulu çocuk gelişimi bölümü, %3,1' inin de meslek liseleri çocuk gelişimi bölümlerinden mezun oldukları belirlenmiş olup, okul öncesi öğretmenliği bölümü mezunlarının %82,7' lik oranla çoğunluğu oluşturduğu sonucuna varılmıştır. Türkiye'de sadece iki üniversitede (Konya Selçuk üniversitesi ve Ankara Gazi Üniversitesi) çocuk gelişimi bölümlerinin olması ve Türkiye genelinde okul öncesi öğretmenliği bölümlerinin daha yaygın olması araştırma sonuçlarında ki oranları açıklar niteliktedir.

Katılımcıların %84,7' si resmi kurumlarda, %15,3' ü özel kurumlarda çalışmaktadır. %69,4' ü anaokulunda, %25,5' i ana sınıfında, %5,1' i uygulama sınıfında görev yapmaktadır. Anaokulu sayısı anasınıfı sayısında az olmasına rağmen bünyesinde çalışan öğretmen sayısı daha fazladır. Anasınıflarında çalışan öğretmen sayıları genellikle bir veya iki arasında değişirken, anaokullarında çalışan öğretmen sayıları 12'ye kadar çıkabilmektedir.

Öğretmenlik mesleğinde geçen hizmet süreleri sonuçlarına göre katılımcıların %32,7' sinin 5 yıl ve daha az süredir hizmet verdiği, %43,9' unun 6-10 yıl, %16,3' ünün 11-15 yıl, %4,1' inin 16-20 yıl, %3,1' ininde hizmet sürelerinin 26 yıl ve daha fazla olduğu belirlenmiştir. Hizmet sürelerinde %43,9' lık oranla 6-10 yıl arasında görev yapan okul öncesi öğretmenlerin çoğunluğu oluşturduğu sonucuna varılmıştır. Çetingöz'ün (2014)

araştırmasında; araştırmaya katılan ana sınıfı öğretmenlerinin 7'sinin mesleki kıdeminin 1-10 yıl arasında, 7'sinin 11-20 yıl, 2'sinin ise 21-30 yıl aralığında yer aldığı görülmektedir.

Çalışılan okulun bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeyi incelendiğinde öğretmenlerin %18,4' ünün gelir düzeyi yüksek bir çevrede çalıştığı, %71,4' ünün orta, %10,2' sinin de düşük sosyo-ekonomik düzey sahip çevrelerde hizmet verdikleri, çalışılan okulun sosyo-ekonomik düzeyinde %71,4'lük oranla çoğunluğun orta sosyo-ekonomik düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır.

Çelikkaya ve Koç'un (2015) "Sınıf ve Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Drama Yöntemine İlişkin Yeterlilikleri" isimli çalışmalarında mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin mesleki kıdemi 11-15 yıl arasında olan öğretmenlere kıyasla drama yönteminin teknikleri ve aşamaları hakkında daha fazla bilgiye sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan çalışmayla karşılaştırıldığında araştırmalarda benzer sonuçların elde edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca ulaşmamızda son yıllarda drama alanında açılan hizmet içi eğitimlerin yaygınlaşmasının etkili olduğu söylenebilir. Okul öncesi drama eğitimiyle ilgili kurslara katılmaya istekli olma durumlarının %38,8 olmasına rağmen sadece %9,2 sinin hizmet içi eğitimden yararlanmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda hizmet içi eğitimin tüm il ve ilçelerde yeterince yaygın bir şekilde yapılamaması neden olarak gösterilebilir. Ayrıca hizmet içi drama eğitimini verebilecek yeterlilikte eğitimcinin sayısı olarak az oluşu bu durumu açıklar niteliktedir.

Tutuman'ın (2011) araştırma sonuçlarına göre Türkçe öğretmenlerinin çalıştıkları okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyi ile yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı fark vardır. Çalıştıkları okulun bulunduğu çevrenin sosyoekonomik düzeyi değerlendirildiğinde; Türkçe öğretmenlerinin yüksek ve orta sosyoekonomik seviyedeki okullarda çalışanlarının, düşük sosyoekonomik seviyedeki okullarda çalışanlara göre dramayı bilme ve uygulama düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama eğitimine ilişkin eğitim durumlarının dağılımlarına ait bulguları incelendiğinde; %86,7' sinin mezun olduğu programda drama yöntemine yönelik ders aldığı, %6,1' inin drama ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldığı, %7,1' inin de drama ile ilgili hiçbir eğitim almadığı belirlenmiş, okul öncesi öğretmenlerinin %86,7 oranıyla çoğunluğunun drama eğitimlerinin mezun oldukları lisans programında gördükleri drama dersi ile sınırlandırılmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi drama eğitimiyle ilgili kurslara katılmaya istekli olma durumları incelendiğinde %38,8' inin her zaman, %33,7' sinin genellikle, %20,4' ünün ara sıra, %7,1' inin ise nadiren istekli oldukları belirlenmiş, sonuç olarak okul öncesi öğretmenlerinin %72,5'inin drama eğitimiyle ilgili açılan veya açılacak kurslara katılmaya istekli oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu alanda yapılacak hizmetiçi eğitimlerin artırılmasının öğretmenlerin bu alanda ki yeterliliklerini arttıracacağı, sınıf etkinliklerinde yapacakları drama etkinliklerinin ise sayı ve nitelik olarak artacağı düşünülmektedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin drama yöntemini sınıfta kullanma durumu incelendiğinde; %7,1' inin her zaman, %58,2' sinin genellikle, %31,6' sının ara sıra, %2' sinin ise drama yöntemini nadiren sınıfta kullandıkları, %1' inin ise drama yöntemini sınıfta hiçbir zaman kullanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sadece %1 lik bir oranın drama yöntemini sınıfta kullanmaması %99'luk bir bölümün drama yöntemini sınıfta kullandığını göstermekle birlikte drama yöntemin doğru bir şekilde uygulanmasının ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Okul öncesi öğretmenlerinin drama çalışmaları için başka birinden yardım alma durumu incelendiğinde %7,1' inin genellikle, %30,6' sının ara sıra, %38,8' inin drama etkinliklerinde nadiren yardım aldığı, %23,5' inin ise drama çalışmalarında başka birinden hiçbir zaman yardım almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinin drama teknikleri ile ilgili bilgi düzeyinin yeterli olduğunu düşünme durumu incelendiğinde; %2' sinin her zaman, %34,7' sinin genellikle, %37,8' inin ara sıra, %19,4' ünün nadiren drama teknikleri ile ilgili bilgi düzeylerinin yeterli olduğunu düşündükleri, %6,1' inin ise drama teknikleri ile ilgili bilgi düzeylerinin hiçbir zaman olarak yeterli olduğunu düşünmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin drama teknikleri ile ilgili bilgi düzeyinin farklılıklar gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılığın olumlu yönde azaltılması ve okul öncesi öğretmenlerinin drama teknikleri ile ilgili bilgi düzeylerinin artırılması için gerekli hizmetiçi eğitim kurslarının daha fazla yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Uzun (2016) çalışmasında; sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini derslerinde uygulama konusunda kendilerini orta düzeyde yeterli gördükleri, bu durumun yapılan çalışmayla karşılaştırıldığında drama teknikleri ile ilgili bilgi düzeyinin yeterli olduğunu düşünme durumuna %37,8' i ara sıra cevabını verdiği, Akyel ve Çalışkan'ın (2013) araştırmalarında; okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin kendilerini çoğu zaman yeterli buldukları, Tutuman'ın (2011) araştırmasında; Türkçe öğretmenlerinin drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerinin, yaratıcı dramayla ilgili diğer yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerine göre daha düşük seviyede olduğu; Türkçe öğretmenlerinden kendilerini yaratıcı drama konusunda yeterli görenlerin, dramayla ilgili "eğitim aldıkları" ve "drama uygulamasıyla ilgili deneyim sahibi oldukları" için yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

5.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olma durumuna ilişkin sonuçlar incelendiğinde; doğaçlama tekniğini %96,9' unun evet, %3,1' inin hayır, rol oynama tekniğini %94,6' sının evet, %5,1' inin hayır, rol değiştirme tekniğini %75,5' inin evet, %24,5' inin ise hayır cevabını verdikleri belirlenmiştir. Dramatizasyon tekniğini %88,8'

inin evet, %11,2' sinin hayır, sıcak sandalye tekniğini %22,4' ünün evet, %77,6' sinin hayır, bilinç koridoru tekniğini %11,2' sinin evet, %88,8' inin hayır, pandomin tekniğini %81,6' sinin evet, %18,4' ü hayır olarak cevaplandığı belirlenmiştir. Rol kartları tekniğini %63,3' ünün evet, %36,7' sinin hayır, gerçek an-doğruluk anı tekniğini %24,5' inin evet, %75,5' inin hayır, grup heykelleri-tablo oluşturma tekniğini %29,6' sinin evet, %70,4' ünün hayır olarak belirttiği, yapılan değerlendirmeler sonucunda %96,9' luk oranla en çok bilgi sahibi olunan tekniğin doğaçlama tekniği olduğu, bunu %94,6 oranıyla rol oynama tekniğinin, %88,8 oranıyla dramatizasyon tekniğinin ve %81,6 oranı ile de pandomin tekniğinin izlediği; ankete katılan katılımcıların %88,8' inin bilinç koridoru ve %77,6' sinin sıcak sandalye tekniğini bilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda okul öncesi öğretmenleri drama yöntem ve teknikleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak istediklerini belirtmişlerdir.

5.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların drama tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumuna ilişkin sonuçlar incelendiğinde; katılımcıların %65,3'ünün drama tekniklerini ders etkinliklerinde kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Doğaçlama tekniğini %96,9' unun evet, %3,1' inin hayır, rol oynama tekniğini %94,6' sinin evet, %5,1' nini hayır, rol değiştirme tekniğini %69,4' ünün evet, %30,6' sinin hayır olarak cevapladığı görülmüştür. Dramatizasyon tekniğine %85,7' sinin evet, %14,3' ünün hayır, sıcak sandalye tekniğine %14,3' ünün evet, %85,7' sinin hayır, bilinç koridoru tekniğine %6,1' inin evet, %93,9' unun hayır, pandomin tekniğine %56,1' nin evet, %43,9' unun hayır cevabı verdiği belirlenmiştir. Rol kartları tekniğini %41,8' i evet, %58,2' si hayır, gerçek an-doğruluk anı tekniğini %15,3' ü evet, %84,7' si hayır, grup heykelleri-tablo oluşturma tekniğini %17,3' ü evet, %82,7' si hayır olarak cevaplandırmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda ankete katılan okul öncesi öğretmenlerinin %96,9' lık oranla doğaçlama tekniğini ders etkinliklerinde kullandıkları, bu oranı %94,6'lık oranla rol oynama tekniği ve %85,7'lik oranla dramatizasyon

tekniklerinin izlediği sonucuna ulaşılmıştır. Uzun'un (2016) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin, yaratıcı drama yöntemini uygularken çoğunlukla oyun oynatma, canlandırma yapma, rol oynatma gibi tekniklerden yararlandığı görülmüştür.

5.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların drama eğitiminde karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin sonuçlar incelendiğinde; okul öncesi öğretmenlerinin drama etkinlikleri için %16,3' ünün her zaman, %39,8' inin genellikle, %28,6' sının ara sıra, %12,2' sinin ise nadiren fiziksel bir ortama sahip oldukları, %3,1' inin ise drama etkinlikleri için hiçbir zaman fiziksel bir ortama sahip olmadıkları; sınıflarda dram etkinlikleri için kullanılabilecek materyallerin yeterli olması durumunda ise %7,1' inin her zaman, %12,2' sinin genellikle, %26,5' inin ara sıra, %34,7' sinin ise nadiren yeterli materyale sahip oldukları, %19,4' ünün ise dram etkinlikleri için kullanılabilecek materyallere hiçbir zaman yeterli düzeyde sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar ile katılımcıların %61,1' i drama etkinlikleri için her zaman ve genellikle fiziksel bir ortama sahip oldukları buna karşın sadece %19,3' ünde her zaman ve genellikle sınıflarda dram etkinlikleri için kullanılabilecek materyallerin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Çetingöz'ün (2014) araştırmasında yaratıcı drama etkinliklerini gerçekleştirdikleri ortamın fiziksel özelliklerine yönelik yeterlik algıları incelendiğinde rahat hareket etmeyi sağlayan bir ortamdır ifadesini en fazla düzeyde vurgularken drama sırasında kullanılacak malzemeleri içeren bir ortamdır ifadesini ise daha az düzeyde belirttikleri saptanmıştır.

Drama etkinliklerini uygularken sorun yaşama durumu incelendiğinde %3,1' inin her zaman, %16,3' ünün genellikle, %58,2' sinin ara sıra, %18,4' ünün ise nadiren sorun yaşadığı, %4,1' inin ise drama etkinliklerini uygularken hiçbir zaman sorun yaşamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladıkları drama etkinliklerinde öğrencilerin aktif katılımını sağlamakta sorun yaşama durumu incelendiğinde %1' inin her zaman, %11,2' sinin genellikle, %48' inin ara sıra, %29,6'

sının nadiren sorun yaşadığı, %10,2' sinin de drama etkinliklerinde öğrencilerin aktif katılımını sağlamakta hiçbir zaman sorun yaşamadıkları görülmüştür.

Yazıcı ve Demiroğlu (2013) araştırmalarında; drama derslerinin fiziksel mekan yetersizliği, araç/gereç temini eksikliği gibi olumsuz şartlar altında uygulandığı sonucuna varılmıştır.

5.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların drama eğitiminin katılımcıların kişisel gelişime katkısına ilişkin sonuçlar incelendiğinde; katılımcıların %38,8' inin her zaman, %55,1' inin genellikle, %5,1'i ara sıra, %1' inin ise nadiren drama eğitiminin kişisel gelişime katkı sağladığı, katılımcıların %93,9'unun oluşturduğu çoğunluğun ise drama eğitiminin her zaman ve genellikle katılımcıların kişisel gelişimine katkısının olduğunu düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uygulanan drama etkinliklerinin öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini geliştirme durumu incelendiğinde; katılımcıların %63,3' ünün her zaman, %33,7' sinin genellikle, %3,1' inin de ara sıra öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini geliştirdiğini düşündüğü; sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uygulanan drama etkinliklerinin öğrencilerin kendilerini daha iyi tanımalarını sağlama durumu incelendiğinde ise %53,1' inin her zaman, %41,8' inin genellikle, %4,1' inin ara sıra, %1' inin de nadiren öğrencilerin kendilerini daha iyi tanımalarını sağladığını düşündükleri, katılımcıların %94,9'unun her zaman ve genellikle sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uygulanan drama etkinlikleri sayesinde öğrencilerin kendilerini daha iyi tanımalarını sağladığını, %97'sinin de her zaman ve genellikle yaratıcı düşüncelerini geliştirdiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

İşyar'ın (2017) çalışmasında; dramanın çocuğun kendi duygu, düşünce ve isteklerinden hareketle kendini ve çevresini daha gerçekçi algılamasını sağladığı, çevresiyle denge kurmasına yardımcı olduğu, kişisel ilişkilerini, başkalarıyla iletişimini sağlıklı yürütmesine

katkı sağladığı aynı zamanda kendini tanınmasında önemli bir katkısı olduğu görülmektedir. Ayrıca yapılan çalışmada; karşılaştığı problemlere çözüm önerileri getiren, yaşadığı çevreyi sorgulayabilen ve ileri boyutlara taşıyan duygularını aklıyla birlikte kullanan bilgiyi özümseyerek onu işe dönüştüren bireylerin yetişmesinde dramanın öneminin vurgulandığı öğretmen görüşlerinin olduğu görülmüştür.

Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uygulanan drama etkinliklerinin öğrencilerin problemlerini çözümlemede kolaylık sağlama durumu incelendiğinde katılımcıların %37,8' inin her zaman, %54,1' inin genellikle, %8,2' sinin ara sıra olarak cevapladığı, katılımcıların %91,9' unun her zaman ve genellikle sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uygulanan drama etkinliklerinin öğrencilerin problemlerini çözümlemede kolaylık sağladığını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinliklerinin sonunda bir değerlendirme yapma durumu incelendiğinde %21,4' ünün her zaman, %52' sinin genellikle, %13,3' ünün ara sıra, %9,2'sinin nadiren değerlendirme yaptığı, %4,1' inin ise drama etkinliklerinin sonunda hiçbir zaman değerlendirme yapmadıklarını belirttikleri, katılımcıların %73,4' ünün ise sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığı drama etkinliklerinin sonunda her zaman ve genellikle bir değerlendirme yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

5.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların drama teknikleri hakkında bilgi düzeyleri ile drama ile ilgili almış olunan eğitime yönelik sonuçlar incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin drama ile ilgili almış olduğu eğitim ile rol kartları tekniği hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,001<0,05$; Cramer's $V=0,373$). Mezun olduğu programda drama yöntemine yönelik ders alanların çoğu rol kartları yöntemi hakkında bilgi sahibi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, dramatizasyon, sıcak sandalye, bilinç koridoru, pandomin, gerçek an-doğruluk anı, grup heykelleri-tablo oluşturma teknikleri ile kişilerin

drama ile ilgili almış oldukları eğitim türü arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

5.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların drama tekniklerini ders etkinlikleri içerisinde kullanmalarının drama ile ilgili almış olunan eğitime göre farklılık gösterebilmelerine yönelik sonuçlar incelendiğinde; araştırmaya katılan bireylerin drama ile ilgili almış olduğu eğitim ile rol değiştirme tekniğini ders etkinliklerinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p:0,044<0,05$; Cramer's $V=0,253$). Mezun olduğu programda drama yöntemine yönelik ders alanların çoğunun rol değiştirme tekniğini ders etkinliklerinde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Doğaçlama, rol oynama, dramatizasyon, sıcak sandalye, bilinç koridoru, pandomin, rol kartları, gerçek an-doğruluk anı, grup heykelleri-tablo oluşturma teknikleri ile kişilerin drama tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

5.7. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların drama tekniklerini ders etkinliklerinde kullanmalarının eğitim durumlarına göre farklılık gösterebilmelerine yönelik sonuçlar incelendiğinde araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumu ile bilinç koridoru tekniğini ders etkinlikleri içerisinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı orta kuvvetli bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p:0,001<0,05$; Cramer's $V=0,450$). Lisans mezunu olan öğretmenlerin çoğu bilinç koridoru tekniğini ders etkinliklerinde kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır..

Araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumu ile gerçek an-doğruluk anı tekniğini ders etkinlikleri içerisinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı orta kuvvetli bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p:0,000<0,05$; Cramer's $V=0,85$). Lisans

mezunu olan öğretmenlerin çoğu gerçek an-doğruluk anı tekniğini ders etkinliklerinde kullanmadıkları sonucuna ulaşmıştır

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, dramatizasyon, sıcak sandalye, pandomin, rol kartları grup heykelleri-tablo oluşturma tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumu ile eğitim durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır ($p>0,05$).

5.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Drama teknikleri ders etkinlikleri içerisinde kullanmaları ile öğretmenlik mesleğinde hizmet süresine göre farklılık gösterebilmelerine yönelik sonuçlar incelendiğinde araştırmaya katılan bireylerin öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi ile dramatizasyon tekniğini ders etkinliklerinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşmıştır ($p:0,024<0,05$; Cramer's $V=0,338$). Hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin çoğu dramatizasyon tekniğini ders etkinliklerinde kullanmadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmaya katılan bireylerin öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi ile sıcak sandalye tekniğini ders etkinliklerinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşmıştır ($p:0,029<0,05$; Cramer's $V=0,332$). Hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin çoğu sıcak sandalye tekniğini ders etkinliklerinde kullanmadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmaya katılan bireylerin öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi ile gerçek an-doğruluk anı tekniğini ders etkinliklerinde kullanma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,017<0,05$; Cramer's $V=0,350$). Hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin çoğu gerçek an-doğruluk anı tekniğini ders etkinliklerinde kullanmamaktadır. Elde edilen veriler sonucunda hizmet süresi 6-10 yıl

olan öğretmenlerin çoğunun dramatizasyon, sıcak sandalye, gerçek an-doğruluk anı tekniklerini ders etkinliklerinde kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, bilinç koridoru, pandomin, rol kartları, grup heykelleri-tablo oluşturma tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumu ile öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$).

5.9. Araştırmanın Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan bireylerin drama ile ilgili almış oldukları eğitim ile drama çalışmaları için başka birinden yardım alma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,004<0,05$; Cramer's $V=0,311$). Drama çalışmaları için genellikle başka birinden alanların çoğu mezun olduğu programda drama yöntemine yönelik ders almışlardır. Bu sonuçlara göre drama dersi için başka birinden yardım alanların çoğu mezun olduğu programda drama dersi almış olması dramanın önemini kavramış fakat yeterli donanıma sahip olamadığı için drama alanında yetkin olduğunu düşündüğü başka birilerinden yardım alma ihtiyacı hissettikleri, drama dersini lisans programında veya herhangi bir şekilde almamamış olanların ise yöntemi zaten kullanmadıkları için böyle bir ihtiyaç hissetmedikleri düşünülmektedir.

5.10. Araştırmanın Onuncu Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olmaları ile öğretmenlik mesleğinde hizmet süresine göre farklılık gösterebilmelerine yönelik sonuçlar incelendiğinde araştırmaya katılan bireylerin öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi ile dramatizasyon tekniği hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p:0,026<0,05$; Cramer's $V=0,336$). Hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin çoğu dramatizasyon tekniği hakkında bilgi sahibi oldukları sonucuna ulaşılmıştır

Araştırmaya katılan bireylerin öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi ile gerçek an-doğruluk anı tekniğini hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı orta kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,003<0,05$; Cramer's $V=0,408$). Hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin çoğu gerçek an-doğruluk anı tekniği hakkında bilgi sahibi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, sıcak sandalye, bilinç koridoru, pandomin, rol kartları, grup heykelleri-tablo oluşturma tekniklerini ders etkinliklerinde kullanma durumu ile öğretmenlik mesleğinde hizmet süresi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

5.11. Araştırmanın Onbirinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olma ile eğitim durumuna göre farklılık gösterebilmelerine yönelik sonuçlar incelendiğinde araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumu ile gerçek an-doğruluk anı tekniğini hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı orta kuvvetli bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p:0,003<0,05$; Cramer's $V=0,405$). Lisans mezunu olan öğretmenlerin çoğu gerçek an-doğruluk anı tekniği hakkında bilgi sahibi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumu ile grup heykelleri-tablo oluşturma tekniğini hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,003<0,05$; Cramer's $V=0,326$). Lisans mezunu olan öğretmenlerin çoğu grup heykelleri-tablo oluşturma tekniği hakkında bilgi sahibi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde lisans mezunu olan öğretmenlerin çoğunun gerçek an-doğruluk anı, grup heykelleri-tablo oluşturma teknikleri hakkında bilgi sahibi olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, dramatizasyon, sıcak sandalye, bilinç koridoru, pandomin, rol kartları teknikleri hakkında bilgi sahibi olma durumu ile eğitim durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

5.12. Araştırmanın Onikinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Drama teknikleri hakkında bilgi sahibi olma ile mezun olunan bölüme göre farklılık gösterebilmelerine yönelik sonuçlar incelendiğinde araştırmaya katılan bireylerin mezun oldukları bölüm ile gerçek an-doğruluk anı tekniğini hakkında bilgi sahibi olma durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,026<0,05$; Cramer's $V=0,308$). Okul öncesi öğretmenliği bölümü mezunu olan öğretmenlerin çoğu pandomin tekniği hakkında bilgi sahibi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, dramatizasyon, sıcak sandalye, bilinç koridoru, rol kartları, gerçek an-doğruluk anı, grup heykelleri-tablo oluşturma teknikleri hakkında bilgi sahibi olma ile mezun olunan bölüm arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

Doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, dramatizasyon, sıcak sandalye, bilinç koridoru, pandomin, rol kartları, gerçek an-doğruluk anı, grup heykelleri-tablo oluşturma teknikleri ders etkinliklerinde kullanma ile mezun olunan bölüm arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$).

5.13. Araştırmanın Onüçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan bireylerin çalışılan okulun sosyo-ekonomik düzeyi ile sınıflarda drama etkinlikleri için kullanılacak materyallerin yeterli olması arasında istatistiksel açıdan anlamlı düşük kuvvetli bir ilişki bulunmaktadır ($p:0,002<0,05$; Cramer's $V=0,355$). Sınıflarda drama etkinlikleri için kullanılacak materyallerin nadiren yeterli olanların çoğu orta sosyo-ekonomik düzeye sahip olan okullar oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler;

- Okul öncesi öğretmenlerinin drama etkinliklerini uygulamalarında ihtiyaç duydukları alanlara yönelik hizmet içi eğitim seminerlerinin düzenlenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.
- Milli Eğitim Bakanlığı hizmet içi eğitim kurslarını hazırlarken dramaya yönelik açılacak kursların sayısını ve niteliğini arttırarak devam ettirilebilir.
- Okul öncesi alanda eğitimci yetiştiren fakültelerin programlarında yer alan drama dersinin amaca hizmet edip etmediği, uygulama ortamında kullanılma durumunda etkili olup olmadıkları araştırılabilir.
- Drama yönteminin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlere kılavuz kitapları, ayrıca öğretmenleri bilgilendirici ve kaynak oluşturabilecek web sayfaları, kitaplar ve programlar hazırlanabilir.
- Drama etkinliklerinin amacına uygun bir şekilde uygulanması drama için uygun bir mekan ile daha etkili ve verimli bir şekilde gerçekleşmektedir. Drama etkinlikleri için uygun drama sınıflarının oluşturulmasının, drama yönteminin daha çok kullanılması açısından teşvik edici olacağı düşünülmektedir. Drama etkinliklerinin yapılmasında uygun ortamların fiziki ve ergonomik özellikleri belirlenmeli, fiziksel ortamlar bu özelliklere göre düzenlenmelidir.
- Okul öncesi öğretmenliği ve çocuk gelişimi programlarında bulunan ve zorunlu olan drama dersinin ders saati yeniden gözden geçirilmelidir.
- Okullarda yaratıcı drama uygulamalarının çeşitli derslerle birlikte ortaklaşa bir şekilde yürütülmesini içeren özgün projelerin hazırlanıp, bir sempozyum ortamında sunulması sağlanabilir.

- Lisans programlarında drama anabilim dalları oluşturulup, dramanın ayrı bir branş olarak ele alınması, sonrasında yüksek lisans ve doktora eğitimleriyle uzmanlaşmanın sağlanması gerçekleştirilebilir.
- Mevcut durumda yüksek lisans eğitimini drama alanında yapan lisansüstü öğrencilerin eğitimlerini doktora ile geliştirebilmeleri için lisansüstü eğitimlerde doktora programlarının açılmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilebilir.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, Ö. (2012). *Eğitimde yaratıcı drama*. Ankara: Natürel.
- Adıgüzel, Ö. (2015). *Eğitimde yaratıcı drama*. Ankara: Pegem Akademi.
- Akyel, Y., & Çalışkan, N. (2013). Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin drama yöntemi yeterliliklerinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3), 161-173.
- Antepli, S. (2014). *Erken çocukluk eğitiminde tümel sanatlar, drama ve oyun etkinlikleri*. Ankara: Kök.
- Aral, N., Kandır, A., & Yaşar, M.C. (2002). *Okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim programı*. İstanbul: YA-PA.
- Aslan, E. (2008). *Drama temelli sosyal beceri eğitiminin 6 yaş çocuklarının sosyal ilişkiler ve işbirliği davranışlarına etkisi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Aslan, G. (2015). *Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Aytaş, G. (2008). *Türkçe öğretiminde tematik yaratıcı drama etkinlik ve uygulamaları*. Ankara: Akçağ.

- Başbuğ, S. (2008). *Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Beşir, Ö. (2003). *Yaratıcı dramanın iki boyutu*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Bozdoğan, Z. (2002). *Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde yaratıcı dramanın yeri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Bozarslan, B., & Batu, E. (2014). Özel anaokullarında çalışan eğitimcilerin okulöncesi dönemde kaynaştırma ile ilgili görüş ve önerileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 86-108.
- Çağdaş A., Albayrak H., & Cantekinler S. (2003). *Okul öncesi eğitimde dramatik etkinlikler*. Konya: Eğitim.
- Çalışkan, N., & Karadağ, E. (2014). *Eğitimde drama teorik temelleri ve uygulama örnekleri* (3. baskı). Ankara: Anı.
- Çelik, M. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterliliklerinin incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 124-134.
- Çelikkaya, T., & Koç, İ. (2015). Sınıf ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin drama yöntemine ilişkin yeterlilikleri. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 6(21), 199-222.
- Çetingöz, D. (2014). Ana sınıfı öğretmenlerinin yaratıcı drama etkinliklerini uygulamaya yönelik yeterlik algıları. *İlköğretim Online*, 13(2), 453-467, 2014.
- Dalbudak, Z. (2006). *Anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliklerini kullanmaları üzerine bir araştırma*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Demiralp S. (2014). *Montessori metodu ve uygulamaları*. Ankara: Nobel Akademik.

- Fenli A. (2010). *Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları (MAKÜ örneği)*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Fox, J. E., & Schürmacher, R. (Eds). (2014). *Çocuklarda sanat ve yaratıcılığın gelişimi* (7. baskı). (N Aral& G Duman, Çev.). Ankara: Nobel.
- Göncü, İ. Ö. (2009). *Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan anasınıfı öğretmenleri ile müzik öğretmenlerinin müzik çalışmalarına ilişkin tutum ve yeterliliklerinin karşılaştırılması*. 8.Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Güler, M. (2015). *Sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Gürol, A. (2003). Okulöncesi eğitim öğretmenleri ile okulöncesi öğretmen adaylarının eğitimde dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 147-165.
- Gürsel, M., & Sünbül, A.M. (2014). *Eğitim bilimine giriş*. Konya: Eğitim.
- İşyar, Ö. Ö. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin eğitimde drama kullanımına ilişkin yeterlik algıları ve drama kavramına yönelik metaforları ile görüşlerinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi* (20. baskı). Ankara: Nobel.
- Karataş, E., Varol, Ç., Çalığıuşu, S., Baklan, P., Canal, M., & Aktaş, Ö. (2015). *Bir eğitimci olarak Leo N. Tolstoy ve Yasnaya Polyana Okulu'ndaki uygulamaları* (2. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Kıdam, A. (2013). *İlköğretim okullarında görevli fen ve teknoloji öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde drama yöntemini kullanma düzeylerinin belirlenmesi*:

- kırşehir ili örneği*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kocabıyık, F. (2011). Milli Eğitim Bakanlığı ve okul öncesi eğitimi. *Eğitime Bakış Dergisi*, 20, 3-5.
- Kocayörük, A. (2000). *İlköğretim öğrencilerinin sosyal becerilerini geliştirmede dramının etkisi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Köksal, A. A . (2003). Drama ve dramanın önemi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 179-192.
- Levent, T. (1983). *Niçin tiyatro?* Ankara: Gündoğan.
- McCaslin, N. (1984). *Creative drama in the primary grades*. London: Longman.
- Meydan, S. (1984). *Türkiye’de okul öncesi eğitime bakış. Ya-Pa okul öncesi eğitim semineri*. İstanbul: Ya-Pa.
- Nuhoğlu, M., & Çakmacı, C. C. (2007). *İlköğretim birinci kademedeki drama ve etkinlikler*. (1. baskı). Ankara: Kök.
- Okvuran, A. (2003). Drama öğretmeninin yeterlilikleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 36(1-2), 81-87.
- Önder, A. (2016). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama-kuramsal temellerle uygulama teknikleri ve örnekleri* (10. baskı). Ankara: Nobel Akademik.
- Özsoy, B. (2003). İlköğretim matematik derslerinde yaratıcı drama yönteminin kullanılması. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 112-119.
- Poyraz, H., Dere, H. (2001). *Okul öncesi eğitimin ilke ve yöntemleri*. Ankara:Anı.
- Redington, C. A. (1979) *Theatre in education: an historical and analytical study*. <http://theses.gla.ac.uk/2535/> sayfasından erişilmiştir.
- Sağlam, A.Ç. (ed.). (2015). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Maya Akademi.

- Sağlam, T. (2007). *Kendi oyununu kendin yap dramadan tiyatroya öğretmenler için tiyatro el kitabı*. Ankara: Deniz.
- San, İ. (1990). Eğitimde yaratıcı drama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(2), 73-582.
- Temiz, E. (2006). *Okulöncesi dönemde müzik eğitimi; yaşanan problemler ve çözüm önerileri*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Tezcan, M. (1981). *Eğitim sosyolojisine giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Tutuman, O. Y. (2011). *Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama uygulama yeterlilikleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Türer, A. (2006). *Eğitim bilimine giriş*. Sivas: Dilek.
- Yapalı, Y. (2015). *Ülkemizde flüt ve flüt eğitimi alanlarında yapılan lisansüstü tezlerinin incelenmesi (1987/2014)*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Uzun A. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine yönelik tutum ve özyeterlilikleri ile hayat bilgisi dersinde kullanımına ilişkin görüşleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yaşar, M. C., & Aral, N. (2011). Türkiye'de okul öncesinde drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(22), 70-90.
- Yazıcı, T., & Demiroğlu, Ö. (2013). Okul öncesi öğretmen adaylarının drama eğitimi yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 115-140.

EKLER

Ek 1. Anket Formu

AÇIKLAMA: Değerli Meslektaşım, bu anket, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Drama ve Eğitim Anabilim Dalında yapmakta olduğum Yüksek Lisans tezimin konusu olan “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Drama Alanındaki Yeterliliklerini” belirlenmeye yöneliktir. Her bir madde için uygun gördüğünüz yere (X) işareti koyunuz. Soruları yanıtlarken, göstereceğiniz samimiyet ve sabır verilerin doğru olarak toplanması ve durumun tam olarak ortaya konulması açısından önemlidir. Bu nedenle tüm soruları eksiksiz yanıtlamanız araştırmamız için gereklidir.

Gösterdiğiniz ilgi ve katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Yunus YAPALI

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Drama Alanındaki Yeterliliklerinin Belirlenmesi (Sivas İli Örneği)

1. Cinsiyetiniz?

☐ Erkek

☐ Kadın

2. Aşağıdaki seçenekler arasından yaşıınıza uyan aralığı işaretler misiniz?

☐ 18-25 yaş

☐ 26-30 yaş

☐ 31-35 yaş

☐ 36-40 yaş

☐ 41-45 yaş

☐ 45 ve üstü

3. Mezuniyet Durumunuz

- ☐ Lise
- ☐ Meslek Lisesi
- ☐ Yüksek Okul
- ☐ Lisans
- ☐ Yüksek Lisans
- ☐ Doktora

4. Mezun Oldugunuz Bölüm

- ☐ Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü
- ☐ Çocuk Gelişimi Eğitimi Bölümü
- ☐ Meslek Yüksek Okulu Çocuk Gelişimi Bölümü
- ☐ Meslek Liseleri Çocuk Gelişimi Bölümü
- ☐ Meslek Liseleri Okul Öncesi Bölümü
- ☐ Başka (Lütfen belirtiniz.)

5. Çalıştığınız okul öncesi eğitim kurumunu belirtiniz.

- ☐ Resmi
- ☐ Özel
- ☐ Diğer

6. Çalıştığınız okul türünü belirtiniz.

- ☐ Anaokulu
- ☐ Ana sınıfı
- ☐ Uygulama Sınıfı

7. Öğretmenlik mesleğinde hizmet süreniz

- ☐ 5 yıl ve az
- ☐ 6-10 yıl
- ☐ 11-15 yıl
- ☐ 16-20 yıl
- ☐ 21-25 yıl
- ☐ 26 yıl ve yukarısı

8. Çalıştığınız okulun bulunduğu çevrenin sosyo-ekonomik düzeyi nedir?

- ☐ Yüksek
- ☐ Orta
- ☐ Düşük

9. Drama ile ilgili almış olduğunuz eğitim

- ☐ Mezun olduğum programında drama yöntemine yönelik ders aldım.
- ☐ Drama ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldım
- ☐ Drama ile ilgili hiçbir eğitim almadım
- ☐ Başka (Lütfen belirtiniz.)

10. Okul öncesi drama eğitimiyle ilgili kurslara katılmaya istekli misiniz?

- ☐ Her zaman
- ☐ Genellikle
- ☐ Arasıra
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

11. Drama yöntemini sınıfınızda kullanıyor musunuz?

- ☐ Her zaman
- ☐ Genellikle
- ☐ Arasıra
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

12. Drama çalışmaları için başka birinden yardım alıyor musunuz?

- ☐ Her zaman
- ☐ Genellikle
- ☐ Arasıra
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

13. Drama teknikleri ile ilgili bilgi düzeyinizin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

- ☐ Her zaman
☐ Genellikle
☐ Arasında
☐ Nadiren
☐ Hiçbir zaman

14. Aşağıdaki drama teknikleri hakkında bilgi sahibi misiniz?

	EVET	HAYIR
A. Doğaçlama	☐	☐
B. Rol Oynama	☐	☐
C. Rol Değiştirme	☐	☐
D. Dramatizasyon	☐	☐
E. Sıcak Sandalye	☐	☐
F. Bilinç Koridoru	☐	☐
G. Pandomin	☐	☐
H. Rol Kartları	☐	☐
İ. Gerçek An-Doğruluk Anı	☐	☐
J. Grup Heykelleri-Tablo Oluşturma	☐	☐

15. Aşağıdaki drama tekniklerini ders etkinlikleriniz içerisinde kullanıyor musunuz?

	EVET	HAYIR
A. Doğaçlama	()	()
B. Rol Oynama	()	()
C. Rol Değiştirme	()	()
D. Dramatizasyon	()	()
E. Sıcak Sandalye	()	()
F. Bilinç Koridoru	()	()
G. Pandomin	()	()
H. Rol Kartları	()	()
İ. Gerçek An-Doğruluk Anı	()	()
J. Grup Heykelleri-Tablo Oluşturma	()	()

16. Drama etkinlikleri için gerekli fiziksel bir ortama(alan genişliği, zeminin uygunluğu vb.) sahip misiniz?

- () Her zaman
- () Genellikle
- () Arasıra
- () Nadiren
- () Hiçbir zaman

17. Sınıflarınızda drama etkinlikleri için kullanılabilecek materyaller (dekor,kostüm,vb.) yeterli midir?

- () Her zaman
- () Genellikle
- () Arasıra
- () Nadiren
- () Hiçbir zaman

18. Drama etkinliklerini uygularken sorunlar yaşar mısınız?

- ☐ Her zaman
- ☐ Genellikle
- ☐ Arasira
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

19. Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinliklerinde öğrencilerin aktif katılımını sağlamakta sorunlar yaşar mısınız?

- ☐ Her zaman
- ☐ Genellikle
- ☐ Arasira
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

20. Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinlikleri öğrencilerin derse katılımını arttırdığını düşünüyor musunuz?

- ☐ Her zaman
- ☐ Genellikle
- ☐ Arasira
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

21. Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinlikleri öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini geliştirdiğini düşünüyor musunuz?

- ☐ Her zaman
- ☐ Genellikle
- ☐ Arasira
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

22. Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinliklerinin öğrencilerin kendilerini daha iyi tanımlarını sağladığını düşünüyor musunuz?

- ☐ Her zaman
- ☐ Genellikle
- ☐ Arasira
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

23. Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinliklerinin öğrencilerin problemlerini çözümlemede kolaylık sağladığını düşünüyor musunuz?

- ☐ Her zaman
- ☐ Genellikle
- ☐ Arasira
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

24. Sınıf içi öğretim etkinlikleri içerisinde uyguladığınız drama etkinliklerinin sonunda bir değerlendirme yapar mısınız?

- ☐ Her zaman
- ☐ Genellikle
- ☐ Arasıra
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

Ekleme İstedığınız Düşünceleriniz :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Teşekkürler.



GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..